ЎзССР Давлат китоб палатаси
Ин.

Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 32 (8. 461) ◆ 1994 йил 16 март, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Фарғона вилояти Ўзбекистон туманидаги «Умид» оилавий фермер хўжалиги аъзолари Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовга Наврўз байрами муносабати билан табрикнома йўлладилар. Унда бу фермер хўжалигида Вазирлар Маҳкамаси тажриба айирбошлаш мақсадида семинар ўтказишга қарор қилганидан мамнунлик ҳам изҳор этилади.

● Наманган, Навоий, Самарқанд ва Фарғона вилоятлари фаолларининг йиғилишида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасида 18 февралда бўлиб ўтган мажлисда сўзлаган нутқи асосида қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш вазифалари муҳокама этилди.

● Қарши темир йўл бўлими Қарши—Самарқанд, Қарши—Бухоро, Қарши—Шаҳрисабз йўналишлари бўйлаб поездлар қатновини йўлга қўйди. Яқин вақт ичида Қарши—Толимаржон йўналиши бўйича ҳам поездлар қатнай бошлайди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Кеча Душанбеда Россия, Тожикистон, Ўзбекистон, Қирғизистон ва Қозоғистон ташқи ишлар маҳкамалари раҳбарларининг ёпиқ эшиклар ортидаги учрашуви бўлиб ўтди.

● Кеча Беларусь Республикаси Олий Кенгаши мамлакат янги Конституциясини қабул қилди. Унга мувофиқ энди Беларусь президент республикаси бўлади. Беларусь Президенти сайловини шу йилнинг биринчи ярмида ўтказиш мўлжалланяпти.

● Кеча Россия билан Латвия ўртасида имзоланган шартномага кўра Россия қўшинлари 1994 йил 31 августгача бу Болтиқбўйи республикасидан олиб чиқиб кетилиши керак.

● Алматидан маълум қилишларича, 6—9 апрелда Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоевнинг Японияга давлат ташрифи режаланяпти.

● Абхазия раҳбарияти Грузия билан сулҳ тўғрисидаги музокараларини тўхтатишга қарор қилди. Бунга Грузия томонининг абхаз—грузин муаммосини фақат куч ишлатиш йўли билан ҳал этишга интилаётганлиги сабаб қилиб кўрсатилмоқда.

● Кеча Санкт-Петербург мэри Анатолий Собчак машҳур эстрада юлдузлари — Алла Пугачева билан Филипп Киркоровларнинг никоҳларини шахсан ўзи расмий қайд этди. Уларнинг тўйи июнь ойида бўлиши керак. Филипп Киркоров Алла Пугачева қизи билан деярли тенгдошдир.

ХОРИЖДА

● Бугун Исроил Бош вазири Исҳоқ Рабин Вашингтонда АҚШ Президенти Билл Клинтон ва давлат котиби Уоррен Кристофер билан араб—исроил музокараларини яна бошлаш шартлари юзасидан ўзаро фикр алмашади.

● Бугун Бельгияга расмий ташриф билан келган Молдова Президенти Мирча Снегур Шимолий Атлантика иттифоқи томонидан қабул қилинган «Тинчлик учун шериклик» дастурига қўшилиши тўғрисидаги ҳужжатларни имзолайди.

● Америка Қўшма Штатлари ядро синовлари ўтказишни тўхтатиб туриш муддатини 1995 йил сентябрининг охиригача чўзишга қарор қилди.

● Ҳиндистон ўз учирувчи ракетасини яратиш ва уни учириш юзасидан олиб бораётган ишларини ниҳоясига етказмоқда.

● Мексикада кучли зилзила рўй берди. Ҳозирча қурбонлар ҳақида маълумотлар олинмади.

● Филиппин маъмурлари бу мамлакатга яширинча келган ва ноқонуний ишлаётган 100 минг нафарга яқин хорижликларни қамоққа олишга буйруқ бердилар.

● 13 март куни Босфор бўғозида икки кема тўқнашиши оқибатида 15 денгизчи ҳалок бўлди, 30 нафарга яқин одам бедарак йўқолган ҳисобланмоқда.

● Қувайтда армияга жанговар ҳаракатлар билан боғлиқ бўлмаган вазифаларни бажариш учун аёлларни ҳам хизматга қабул қилиш имконияти ўрганилмоқда. Мамлакат мудофаачилари сафидан ўрин олиш истагини билдирган беш аёл ҳозирги пайтда хорижда тегишли тайёргарликдан ўтяпти.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА МУЛКНИ ДАВЛАТ ТАСАРРУФИДАН ЧИҚАРИШ ВА ХУСУСИЙЛАШТИРИШ ЖАРАЁНИНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ УСТУВОР ЙЎНАЛИШЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Мулкни изчиллик билан давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришни таъминлаш, шу асосда ижтимоий соҳага йўналтирилган кўп тармоқли бозор иқтисодиётини шакллантириш, давлатга дахлдор бўлмаган соҳанинг ролини кучайтириш ва рақобат муҳитини вужудга келтириш мақсадида:

1. Белгилаб қўйилсинки, қуйидагилар мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш жараёнининг устувор йўналишлари ҳисобланади:

қимматбаҳо қоғозлар бозорини ривожлантириш ва очиқ усулдаги акционерлик жамиятларини ташкил этиш билан бир вақтда давлатга тегишли акциялар улушини қисқартириш орқали аҳолини иқтисодий ислоҳотлар жараёнига кенг жалб этиш;

кўчмас мулк бозорини, биринчи навбатда савдо, маиший, коммунал хизмат кўрсатиш объектларини ва тугалланмай қолган қурилиш иншоотларини танлов асосида сотиш йўли билан шундай бозорни шакллантириш;

улгуржи савдо корхоналарини хусусийлаштириш жараёнига жалб этиш орқали ишлаб чиқариш воситалари бозорини вужудга келтириш, шунингдек товар-хомашё биржалари тизимини ривожлантириш;

таркиб топган ишлаб чиқариш ва бошқарув тузилмалари якка ҳокимлигини тугатиш, хусусийлаштириш чеклаб қўйиладиган корхоналар сонини камайтириш;

тендерлар ва кимошди савдоларини, сармояларга оид савдоларни ўтказиш, шунингдек мол-мулкни тўғридан-тўғри сотиш йўли билан республика иқтисодиётига хорижий сармояларни жалб этиш;

корхоналарни хусусийлаштирилгандан кейин давлат томонидан қўллаб-қувватлашни таъминлаш.

2. Давлат ўз улушини сақлаб қоладиган очиқ усулдаги акционерлик жамиятларининг низомдаги маблағини жамлаш чоғида асосан акцияларнинг қуйидаги қисмлари кўзда тутилсин:

— давлатга тегишли;

— меҳнат жамоасига тегишли;

— хорижий шерикка тегишли;

— фонд биржаларида ва қимматбаҳо қоғозлар бозорида, шу жумладан чет элларда эркин сотиш учун мўлжалланган қисми.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг хусусийлаштириш жараёнларини чуқурлаштириш борасидаги ҳаракатлари режаси тасдиқлансин.

4. Ўзбекистон Республикасининг Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитасига қуйидаги ҳуқуқлар берилсин:

ўз ваколати доирасида корхоналар ҳамда ташкилотларни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш шаклларини белгилаш, зарур норматив ҳужжатларни ва хусусийлаштириш комиссиялари тузиш тартибини ишлаб чиқиш ҳамда тасдиқлаш;

давлат мулки жамғармаси ва идораларга қарашли хўжалик ҳисобидаги бўлинмалар орқали фонд биржаларининг, кўчмас мулк савдоси биржалари, сармоя банклари ва жамғармаларининг муассиси ҳамда иштирокчиси бўлиш;

давлатга тегишли бўлган 1994 йилги дивиденд (даромад)дан ташкил этиладиган акционерлик жамиятларини ривожлантириш ва техника билан қайта қуроллантириш учун фойдаланиш.

5. Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар Маҳкамаси:

икки ҳафта муддат ичида юқорида кўрсатилган устувор йўналишларга асосланиб республикада мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришга оид давлат дастурини пухта ишлаб чиқиб, тасдиқласин;

бир ой муддат ичида Ўзбекистон Республикаси ҳукуматининг қарорларини ушбу Фармонга мувофиқ ҳолга келтирсин, амалдаги қонунларни ўзгартириш ва тўлдириш бўйича белгиланган тартибда таклифлар киритсин, республика вазирликлари, давлат қўмиталари ва идораларининг мазкур Фармонга зид бўлган ҳужжатлари қайта кўриб чиқилиши ва бекор қилинишини таъминласин.

**Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.**

Тошкент шаҳри,
1994 йил 15 март.

МАРКАЗИЙ БАНК МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Сўнгги вақтда биринчи апрелдан миллий валюта жорий этилиши ҳақида миш-мишлар тарқалди. Бу — ҳеч қандай асоси бўлмаган уйдирмадир. Пул ислоҳотини ўтказиш тахминан 1994 йилнинг иккинчи ярмига мўлжалланган. Ислоҳот ўтказишнинг аниқ вақти ҳақида аҳолига, оммавий ахборот воситалари орқали маълум қилинади.

Республика ҳукумати ва Марказий банки миллий валютани жорий этиш тадбирларини уюшқоқлик билан, шошилмай амалга ошириш ниятидадир. Пулни алмаштиришнинг аҳоли учун салбий оқибатларини мумкин қадар камайтириш назарда тутилган. Бунинг учун ҳамма шарт-шароитлар яратилган.

Ўзбекистонда Миллий валюта жорий этилгандан сўнг сўм-купон икки ой давомида аста-секин муомаладан чиқарилади. Бир вақтнинг ўзида миллий валюта ва сўм-купон муомалада бўлган даврда сўм-купон тўловларнинг ҳамма турларида қабул қилинади. Иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва бошқа тўловлар эса миллий валюта билан тўланади.

ЯХШИ ОДАМ ЮРТ ТУЗАР...

Фуқаронинг давлат раҳбарига мактуб йўллаб арзи изҳор этиши — азалий анъаналаримиздан бири. Бу — халқнинг ўзи сайлаган юртбошига беқиёс ишончи, ҳурмат-эътибори рамзи ҳамдир. Мустақиллик халқимиз қалбидаги ватанпарварлик, фидойилик туйғуларини беҳад жўштириб юборди. Энди у муқаддас ватан, табаррук тупроқ ҳақида юрт оғалари билан баб-баравар ташвиш чекади, буюк ишларга камарбаста бўлади. Давлатимизнинг бугуни ва эртасини ўйлаб, улуғвор режаларни амалга оширишда республика Президентига ҳамдаму ҳамнафас бўлиш иштиёқи билан ёзилган хатлар кўп, улар юртбошимиз амалга ошираётган тинчлик, тотувлик, фуқаропарварлик сиёсати халқ орасида кун сайин рағбат топаётганидан далолат беради.

Кейинги пайтда газета ва журнал таҳририятларида «Республика Президентига хатлар» деб номланган алоҳида жилдлар пайдо бўлди. Газеталаримизда шу номда махсус рукнлар ҳам ташкил этилди. Бундай хатлар фуқаронинг Президент билан доимий мулоқот шаклларидан бирига айланиб бораётир. Эҳтимол, юртимизда фуқаропарварлик сиёсатига асос бўлаётган омиллардан бири ҳам ана шундай мактублардир. Ҳар қалай, фуқаронинг ҳолидан — Президент, Президент сиёсатининг асл моҳиятидан фуқаро тўла хабардор бўлиб турганига нима етсин! Бу — осойишталик, барқарорлик гаровидир.

Қуйида республика Президентига етказишимизни сўраб, таҳририятимизга йўлланган хатлардан баъзиларини эътиборингизга ҳавола этмоқдамиз.

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич!

Сизнинг юрт осойишталиги ва эл фаровонлигини ўйлаб юритаётган сиёсатингиздан беҳад мамнунмиз. Мустақил республикамиз шу кунгача дунё миқёсида нимага эришган бўлса, барчаси сизнинг саъй ҳаракатингиз, мамлакатимизни энг тараққий этган давлатлар қаторига олиб чиқишдек буюк ва мўътабар ишга бел боғлаганингиз шарофатидан деб биламиз. Биз, фуқаролар имкон қадар бу ишларда Сиз билан ёнма-ён туриб, кўмакдош бўлишга тайёрмиз. Зеро, бугун юрт ободлиги, мамлакат тараққиёти йўлида тер тўкишдан кўра шарафлироқ юмуш йўқ. Биз буни дил-дилдан ҳис этамиз ва мана шу мўътабар замин, табаррук тупроқ учун жондан кечишга ҳозирмиз.

Қадрли Ислом Абдуғаниевич, халқимизда «яхши одам юрт тузар, ёмон одам юрт бузар», деган доно нақл бор. Юртимиздан чиққан бир гуруҳ ғаламис кимсаларнинг ора-чорада йироқдан ўлкамизга тош отиб туришлари бу мақолнинг нақадар тўғри эканини исботлайди. Ҳозир юрт бузадиган замон эмас. Ақли бутун, юртсевар, элсевар одам бундай йўлга сира ҳам юрмайди. Халқ аллақачон оқ-қорани англаб-ажратиб олган. У энди юрттузар киму юртбузар ким эканини яхши тушунади. Ҳозир мамлакатимизда янги жамият асоси қуриляпти. Шундай пайтда тинчлик ва осойишталик, улуғ мақсад йўлида якдиллик керак. Бу — Сиз юритаётган сиёсатнинг бош фазилати. Халқимиз уни беҳад қадрлайди. Ўзгалар қон ва изтироб шаробини ичиб, икки жаҳон овораси бўлиб турган бир чоғда биз тинчлик, тотувлик сиёсатининг ширин меваларидан баҳраманд бўлмоқдамиз. Хўш. энди истиқлол лаззатидан, мустақиллик қувончидан воз кечиб, хорижда писиб юрган бир гуруҳнинг сароб орзуларига кўз тикамизми! Йўқ, ҳеч қачон!

Бизнинг келажакда буюк давлат бўлиб танилишимизни ҳазм қилолмаётган кимсаларга айтадиган гапимиз шу: бизни ҳеч ким тўғри йўлдан чалғитолмайди! Халқимиз қўлга киритган мустақиллигини сақлаб қолишга қодир!

Муҳтарам Президент, биз ҳар доим Сиз тарафмиз. Мустақил ватан фуқароси сифатида Сизга содиқ қоламиз ва юртимиз келажаги йўлида ҳарне топшириқ бўлса, бажармоққа тайёрмиз. Давлатимизга беҳуда таъна тошини отаётганларни эса қонун йўли билан жиловлаб қўйишингизни сўраймиз.

**Тошкент шаҳар, Яккасарой тумани, «Яккасарой» 1- ва 2-маҳалласи аҳли номидан:
Орифхожи АЛИМАХСУМОВ,
Солиҳ АЮПОВ.**

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич!

Мамлакатимиз мустақиллик йўлидан дадил одим отаётгани, унинг халқаро обрў-эътибори кундан-кунга ортиб бораётгани дилимизни фахр-ифтихорга тўлдиради. Юртимизда аҳолини ижтимоий ҳимоялашга қаратилган адолатли сиёсат юритилаётгани ҳам таҳсинга сазовордир. Ҳозир мустақил иқтисодни йўлга қўйиш ҳар қанча оғир бўлмасин, давлатимиз, аввало, оддий фуқаро манфаатини назарда тутаётир. Буларнинг барчаси учун Сиздан беҳад миннатдормиз.

Халқимиз кенг феълли, оқил ва сабр-бардошлидир. У муқаддас ватан истиқболи учун ҳар қандай синовларга ҳам чидайди. Аммо у бўҳтонга, уйдирма гапларга тоқат қилолмайди. Ойнаи жаҳонда республика Ички ишлар вазирлигининг ахборотини тинглаб, ғазабдан сочимиз тикка бўлди. Хорижда паноҳ топган айрим юртдошларимиз она ватанлари шаънига номуносиб сўзлар битилган нашрларни мамлакатимизга яширинча олиб келаётган экан. Бу қандай гап? Наҳотки, одамзод ўз юртига тош отса?! Бу инсонлик шаънига тўғри келадими!

Муҳтарам юртбошимиз, ишонамизки, халқимиз бундай бўҳтон гаплардан ҳазар қилади. У ҳозир Сиз ва ҳукуматимиз яратиб берган шароит туфайли тинч меҳнат ила банд. Унинг беҳуда гап билан бош оғритишга вақти ҳам йўқ. Ғирт бўҳтондан иборат нашрлар дили пок кишиларимизнинг кўнглини хира қилади, холос. Бундай нашрларнинг йўли тўсилиб, ортиқча иғво-маломатларнинг олди олинса, айни муддао бўлур эди.

**Тошкент шаҳар, Акмал Икромов маҳалласи фаоллари номидан маҳалла оқсоқоли:
Тўхтамурод АКБАРОВ,
оқсоқол маслаҳатчиси:
Неъматжон УМАРОВ.**

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич!

Сизнинг юрт тинчлиги ва осойишталигини ўйлаб жон куйдираётганингиз биз, фуқароларга яхши маълум. Юрт маъмурлиги, эл фаровонлиги йўлида тиним билмаган раҳбар ҳар доим эл назарида, эътиборида бўлади. Мустақилликнинг энг катта ютуқларидан бири, шубҳасиз, республикамизда миллий тотувликка эришилганидир. Тотувлик бўлмаган жойда не балолар юз беришини ён қўшнимиз Тожикистон мисолида кўрдик, билдик. Боболаримизнинг «бир кун жанжал чиққан ердан қирқ кун барака кўтарилади» деган доно нақлини ана шу ўлкадаги воқеалар, у юртнинг бугунги аҳволи яна бир бор тасдиқлаб турибди. Аммо, Тожикистонда юз берган балоларни ўзимизга ҳам олиб келмоқчи бўлиб юрганларнинг дарагини эшитиб, дилимиз хуфтон бўлмоқда. Болаларимизнинг келажагини, хонадонимиз тинчини ўйлаб, йўқ, у мудҳиш воқеалар ҳеч қачон қайтарилмаслиги керак, деб яратганга илтижо қиламиз.

Муҳтарам Президентимиз! Ғирт бўҳтондан иборат нашрларини ғайриқонуний равишда юртимизга олиб келаётган кимсаларни жиловлаб қўйиш чораси бордир. Эл тинчи ва осойишталигини ҳар недан азиз билган ҳукуматимиз бу борада ҳам тегишли тадбирлар кўришига ишонамиз. Сизга сиҳат-саломатлик тилаб қоламиз. Халқимиз бахтига омон бўлинг.

**Тошкент шаҳри, Собир Раҳимов тумани, Янги Тошкент маҳалласи фаоллари номидан маҳалла оқсоқоли:
Зоҳидхўжа ЮСУПОВ.**

ЭЛГА ТИНЧЛИК КЕРАК

Тошкент шаҳар, Юнусобод туманидаги «Оқибат» маҳалласи қўмитаси фаолларининг йиғилиши бўлди. Унда республика Ички ишлар вазирлигининг 7 март куни ойнаи жаҳонда ўқиб эшиттирилган ахбороти хусусида маҳалла қўмитасининг оқсоқоли Жўра Аъзамовнинг маърузаси тингланди. Оқсоқол мамлакатимизда кечаётган ўзгаришларни кўролмайдиган айрим кимсаларнинг четдан туриб юртимизга бўҳтон ёғдиришга уринаётгани, бетайин нашрларини халқимиз ичида тарқатмоқчи бўлаётгани, ундай кишиларнинг мақсади ғаразли экани хусусида гапирди.

Маҳалла фаолларидан С. Низомхўжаев, Р. Қаюмов, А. Каримов, А. Лутфуллаев маҳалла оқсоқолининг гапини қувватлаб, ҳозир энг маъқул иш беҳуда гапларга чалғимай, мустақил юрт фаровонлиги йўлида меҳнат қилиш эканини айтди. Маҳалла фаоллари мурожаат қабул қилиб, мазкур масалани республикамизнинг барча маҳаллаларида кўриб чиқишга даъват этди.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

XVII Қишки олимпия ўйинлари қатнашчиларидан бир гуруҳини тақдирлаш тўғрисида.

Спортни ривожлантиришдаги ғоят катта хизматлари, Лиллехаммерда ўтказилган Қишки олимпия ўйинларида муваффақиятли қатнашганликлари учун қуйидагиларга Ўзбекистон Республикасининг фахрий унвонлари берилсин:

«ХИЗМАТ КЎРСАТГАН СПОРТЧИ»

ЧЕРЯЗОВА Лина Анатольевна — Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг спорт инструктори, фристайл (чанғи акробатикаси) бўйича олимпия ўйинлари чемпиони.

«ХИЗМАТ КЎРСАТГАН СПОРТ УСТОЗИ»

КАВУНОВ Дмитрий Ефимович — Қишки спорт турлари бўйича олимпиячи ўринбосарлар тайёрлаш республика болалар ва ўсмирлар мактаби фристайл бўлимининг катта устози.

ЛИСОВ Владимир Михайлович — Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг қишки спорт турлари бўйича мутахассиси.

ҚУЙИДАГИЛАР ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАНСИН:

БЕЗЛЕПКИНА Алла Семёновна — Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг спортчи ўринбосарлар тайёрлаш бўйича мутахассиси.

БОЯРОГЛО Петр Леонидович — Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг бош мутахассис-эксперти.

РАЗГУЛЯЕВ Юрис Антонович — Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг спортчи инструктори.

СТЕРГИАДУ Алики Ахилеас — Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг спортчи инструктори, фигурали учиш бўйича Осиё чемпиони.

РАҲМАТОВА Нодира Ҳакимовна — Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси бўлими бошлиғининг ўринбосари.

**Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.**

Тошкент шаҳри,
1994 йил 14 март.

ТУБ ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТЛАР ЙЎЛИДАН

Тошкент шаҳар фаоллари йиғилишидан

Аввал хабар берганимиздек, 10 март куни Тошкент шаҳар фаолларининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилиш олдидан шаҳар фаоллари Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасида 1994 йил 18 февраль куни бўлиб ўтган йиғилишда сўзлаган нутқи видеотасвирини томоша қилдилар.

Шундан сўнг Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. ФОЗИЛБЕКОВ «Тошкент шаҳар фаолларининг Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасида сўзлаган «Деҳқончилик тараққиёти — фаровонлик манбаи» нутқидан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисида» маъруза қилди.

Мамлакатимизда туб иқтисодий ислоҳотларни изчил амалга ошириш учун қатъий чоралар кўриляпти, — деди у. — Президентимизнинг 1994 йил 21 январдаги «Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони ислоҳотлар йўлидаги инқилобий қадам бўлди дейиш мумкин.

Президентимиз И. А. Каримовнинг Вазирлар Маҳкамаси йиғилишида сўзлаган нутқида эса қишлоқ хўжалиги соҳасида иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштиришнинг аниқ дастури, йўл-йўриқлари батафсил баён этилди.

Амалга оширилаётган ислоҳотларда деҳқончиликка биринчи даражали аҳамият берилаётганлиги бежиз эмас. Республикамиз аҳолисининг 60 фоиздан кўпроғи қишлоқ жойларида яшайди. Халқимиз турмушини яхшилаш, ҳаётимизни фаровон қилиш кўп жиҳатдан деҳқончиликдаги ишларнинг аҳволига боғлиқдир. Шунинг учун ҳам Президентимиз иқтисодий ислоҳотларни аввало қишлоқ хўжалиги, қишлоқ ҳаёти соҳасидан бошлаш кераклигини алоҳида таъкидлади.

Вазирлар Маҳкамаси ана шу вазифалардан келиб чиққан ҳолда қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида қарорлар қабул қилди. Уларга мувофиқ шу йил охиригача қишлоқ жойларидаги барча давлат хўжаликларини кооператив ва мулкчиликнинг бошқа шаклларига айлантириш кўзда тутилган. Фермер хўжаликлари учун ажратиладиган ер, озуқа, ёнилғи-мойлаш маҳсулотлари, моддий-техника ресурслари ажратиш, кредит бериш юзасидан имтиёзлар, бошқа чора-тадбирлар белгилаб қўйилди.

Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш, деҳқончилик тараққиётини таъминлаш тошкентликлар олдига ҳам жуда катта ва масъулиятли вазифалар қўймоқда. Биз шаҳарликлар дастурхони ҳамиша тўкин, турмушимиз фаровон бўлишини хоҳласак, қишлоқ хўжалигини юксалтириш учун қўлимиздан келган ҳамма ёрдамни беришни ватанпарварлик бурчимиз, деб тушунишимиз керак.

Тошкент шаҳри билан Тошкент вилояти ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш тўғрисидаги шартнома асосига худди шу мақсадлар қўйилган. Бу шартнома имзоланганлигига энди икки ярим ой бўлган бўлса-да, режаланган анчагина ишлар бажариб қўйилганлигини мамнуният билан айтиш мумкин.

Жумладан, «Маҳаллий саноат» концерни Бўстонлиқ туманида 60 ишчи ўринли иккита корхона, Зангиота туманида 30 ишчи ўринли пойабзал, Тошкент туманида 55 ишчи ўринли тикувчилик цехлари ташкил этди.

«Юлдуз» бирлашмаси эса Тошкент туманининг «Тошкент» жамоа хўжалигида ўзининг «Хизмат» кичик корхонасини очди. «Тошқишлоқмаш» заводи Бўка туманидаги «Бўка» жамоа хўжалигига шартнома асосида қишлоқ хўжалик машиналари ва уларга эҳтиёт қисмлар етказиб бермоқда. «Компрессор» заводи ҳам Чиноз туманидаги Турсунбой Эрназаров номли жамоа хўжалигига 2 та дизель двигатели, 40 та газ горелкаси етказиб берди. Шу билан бирга бу корхона қишлоқ механизаторлари учун эҳтиёт қисмлар тайёрлаб бермоқда.

Яқин вақт ичида Зангиота туманида шакар ишлаб чиқарадиган кичик корхона қурилиши мўлжалланган. Пискент туманида эса 100 киши ишлайдиган мева-сабзавотни қайта ишлаш корхонаси барпо этилади.

Яккасарой умумий овқатланиш акционерлик жамияти келгуси кварталда Бўстонлиқ туманида 10 минг товуққа мўлжалланган паррандахона қуришга киришади. Бу ерда, шунингдек, кунига 5 тонна шакар ишлаб чиқарадиган корхона қурилиши лойиҳалаштирилмоқда. Бўстонлиқ туманида мева қуритиш цехи ҳам ишга тушади.

«Ўзмаишийхимия» бирлашмаси Бўка туманидаги Тимирязев номли жамоа хўжалигида кийим-бош ва пойабзал тикиладиган кичик корхона ташкил этяпти. Бу ерда 30 киши ишлайдиган бўлади.

«Ўзирригацияқурилишконструкция» бирлашмаси Чиноз туманидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалигида 1000 бош қорамолга мўлжалланган молхона қуряпти. Умуман Тошкент шаҳар корхона ва ташкилотлари қишлоқда янги 100 та чорвачилик фермаси қуриш, уларни зарур механизация воситалари билан жиҳозлашга қарор қилганлар.

«Эталон» бирлашмаси Қибрай туманидаги ҳамма торози хўжаликларини таъмирлаш ва созлаб беришни ўз зиммасига олди.

Ўз навбатида қишлоқ меҳнаткашлари шаҳардаги барча туманларда мева-сабзавот савдоси ярмаркасини ўтказдилар. Тошкентда деҳқон ва фермерларга ўз маҳсулотларини сотишлари учун савдо майдонлари ажратиб берилди.

Амалга оширилган ишлар Тошкент вилояти билан тузган шартномани бажариш йўлидаги биринчи қадамлар, албатта. Белгиланган ҳамма режаларни сўзсиз бажарибгина қолмасдан, бор имкониятларни ишга солиб, яна қўшимча иш жойлари ташкил этиш жуда муҳимдир.

Президентимиз саноатни, хизмат кўрсатиш соҳаларини, қишлоққа олиб келиш, маҳсулотни қайта ишлайдиган ихчам корхоналарни қишлоқ заминига жойлаштиришни биринчи навбатдаги вазифа, деб кўрсатди.

Ҳозирги пайтда шаҳардаги озиқ-овқат саноати корхоналари шакар етишмаслиги сабабли маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини камайтиришга мажбур бўлаётирлар. Лекин улар юқори ташкилотларга шакар ажратилишини сўраб мурожаат қилишдан нарига ўтмаяптилар. Тошкентдаги «Машинасозлик» конструкторлик бюроси ва «Изланиш» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари кичик шакар заводлари учун машина-ускуналар ва жиҳозлар яратишган. Тошкент вилоятида эса қанд лавлаги етиштирадиган хўжаликлар бор. Шундай экан озиқ-овқат саноати раҳбарлари шакар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш учун корхоналар ва хўжаликлар имкониятларини бирлаштириш ташаббускори бўлишлари мумкинку!

Деҳқон ва фермерлар маҳсулотини сотиб олиш билан Тошкент шаҳридаги ҳозиргача «Тайёрловширкатсавдо» идораси якка ўзи шуғулланиб келган эди. Бу ташкилот қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирадиганларни қониқтирмайдиган нарх-наволарни белгилаб келганди. Рақобат бўлмагач, деҳқон ва фермерлар унинг таклифига кўнишга, ёки маҳсулотларини четга сотишга мажбур бўлардилар.

Бугун бу аҳвол тубдан ўзгарди. Хусусийлаштирилган дўконларнинг эгалари деҳқон ва фермерлардан маҳсулотларини тўғридан-тўғри харид қилишлари мумкин. Бироқ нима учундир бу имкониятлардан ҳамма ҳам фойдаланишга шошилмаяпти. Улар ҳалигача мол ва маҳсулотларни давлат етказиб беришига кўз тикиб ўтирибдилар.

Ҳамма гап очиқ айтиладиган бўлса дўконлар аслида жуда арзон-гаровга хусусийлаштириб берилди. Давлат бу билан ана шу дўконларни сотиб олганлар халқимиз таъминотини яхшилайдилар, деб умид қилган эди. Афсуски, бу масалада ўзгариш яхши сезилмаяпти.

Тошкентга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари келтиришни кўпайтириш учун деҳқон бозорлари имкониятларидан ҳам тўлароқ фойдаланиш муҳимдир. Шаҳарда деҳқон бозорларини кенгайтириш, сотувчи ва харидорларга қулайликлар туғдириш учун кўп иш қилинди ва қилиняпти. Келгусида нафақат ҳар бир туманда, балки йирик турар жой мавзеларида ҳам деҳқон бозорлари бўлишига эришиш керак.

(Давоми 2-бетда).

ТУБ ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТЛАР ЙЎЛИДАН

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ ИСМОИЛ ЖУРАБЕКОВНИНГ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ФАОЛЛАРИ ЙИҒИЛИШИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Ҳурматли биродарлар!

Сизларга маълумки, Вазирлар Маҳкамасининг яқинда бўлиб ўтган мажлисида Президент Ислом Каримов қишлоқ хўжалигида ислоҳотни амалга оширишга доир кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар, чорвачиликда ислоҳотларни кенг қулоч ёздириш ва деҳқон (фермер) хўжаликларини ривожлантириш учун зарур шарт-шароитлар яратиш тўғрисида катта нутқ сўзлади. Биз бу ерда ана шу нутқда баён этилган фикр-мулоҳазалар ва улардан келиб чиқадиган хулосалар асосида пойтахт— Тошкент шаҳри меҳнаткашлари олдида турган вазифаларни белгилаб олиш учун йиғилдик.

Шуни айтиб ўтиш керакки, Вазирлар Маҳкамасининг ўша мажлисида халқ хўжалиги учун энг муҳим қарорлар қабул қилинди. Бу қарорларда қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилишда ечимини топмай турган муаммолар, баъзи бир тўсиқларни бартараф этиш йўллари кўрсатиб берилди. Хусусан, нарх белгилаш тизимини такомиллаштирилаётгани, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг деярли барча турлари бўйича эркин (шартномавий) нархларга ўтилгани айтилди. Биз ҳаммамиз давлат буюртмаси ҳажмини камайтириш масалалари изчил ҳал этилаётгани, маҳсулотларни сотишда хўжаликларнинг ҳуқуқ ва мустақилликлари кенгайиб бораётганига гувоҳ бўлиб турибмиз.

Қарорларда меҳнат жамоаларининг ишлаб чиқариш ҳажмларини ошириш ҳамда ижтимоий масалаларни ҳал этиш мақсадида хўжаликларда давлат томонидан белгиланадиган буюртмалар (давлат буюртмалари) бекор қилингани кўрсатилди. Фақат пахта, дон, чорва моллари, парранда ва сутгагина давлат буюртмаси белгиланади.

Бир сўз билан айтганда, бундай янгилик ҳеч қачон бўлган эмас. Қишлоқ хўжалигининг чинакамига равнақ топиши учун мустаҳкам негиз яратилди. Эндиликда деҳқонларимиз ўз меҳнати самарасидан тўлароқ манфаатдор бўлади, деб айта оламиз.

Бугун бу ерда Вазирлар Маҳкамасининг ана шу мажлисида қайд этилган хато ва камчиликларни бартараф қилиш борасида шаҳар меҳнаткашлари олдида турган вазифалар тўғрисида гап бориши керак.

Шундай экан, ишни шаҳар ва туман ҳокимларига, уларнинг ўринбосарларига, ташкилот, корхона, муассаса раҳбарларига нисбатан талабчанликни кучайтиришдан бошлаш керак бўлади.

Қишлоқ хўжалиги тармоқлари ишини яхшилаш, иқтисодий ислоҳотни кенг миқёсда татбиқ этиш—бу бирлашма ва корхоналарсиз амалга ошириб бўлмайдиган иш. Бундан ташқари, шаҳар аҳолисининг турмуш шароитини яхшилаш, саноат, қурилиш, транспорт, алоқа каби тармоқларнинг фаолияти қишлоқ хўжалиги иқтисодиётининг даражаси билан чамбарчас боғлиқдир. Буни яхши тушунган Тошкент шаҳри билан Тошкент вилояти туманлари ўзаро бир-бирларига ижтимоий-иқтисодий ва илмий-техникавий ёрдам кўрсатиш тўғрисида шартномалар туздилар. Уларда қишлоқ жойларида кичик саноат корхоналарини ташкил этиш, шаҳар аҳолисини қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаш каби ижобий ишлар ўз ифодасини топди.

Умуман олганда Тошкент шаҳри меҳнаткашлари 1993 йилда кўп кўрсаткичлар бўйича олга томон қадам ташладилар. Саноат корхоналари ишлаб чиқариш ҳажмини 794 миллиард сўмга етказиб, 1992 йилга нисбатан ўрта ҳисобда 8 фоиз ўсишга эришдилар. Бу корхоналар орасида хусусийлаштирилган корхоналарнинг салмоғи ортиб бормоқда, жумладан ижара йўли билан ишлаётган корхоналар 68 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш кўпайиб бормоқда. Ўтган йили шаҳар корхоналари 355 миллиард сўмлик ана шундай маҳсулот тайёрлаб, ўсиш суръатини 11 фоизга етказдилар. Айниқса енгил саноат моллари ишлаб чиқариш 14 миллиард сўм, озиқ-овқат моллари ишлаб чиқариш 6 миллиард сўм ортиғи билан бажарилди. Кичик корхоналар эса 11.5 миллиард сўмлик халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарди. Шунингдек, корхоналарда янги турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳам яхши йўлга қўйилмоқда. Булардан ион маҳсулотларининг янги турлари, чинни идишлар, осма ёритгичлар, оёқ кийимлари, пальтолар, костюмлар, мебеллар, ўйинчоқлар ва бошқа шунга ўхшаш маҳсулотларни мисол қилиб кўрсатиш мумкин.

Машинасозлик саноати, жумладан, экскаватор, «Тошхимсельмаш», абразив, компрессор, кабель заводларининг маҳсулотлари дунё стандартларига тўғри келмоқда. Корхоналар республика учун керакли маҳсулот ишлаб чиқариш ҳисобига ўз технологик жараёнларини ўзгартирмоқдалар. Чкалов номидаги авиация заводида кир ювиш машиналари, маиший ва хўжалик электр асбоблари бирлашмасида дазмоллар, «Зенит» ва радио электрон заводларида телевизорлар ишлаб чиқариш кўпаймоқда. Тошкент шаҳар саноат корхоналарининг кўпчилиги қишлоқ учун керакли техника, асбоб-ускуналарни етказиб бермоқда.

1993 йилда шаҳар қурилиш ташкилотларида ҳам кенг кўламли ишлар бажарилди, қурувчилар 137 миллиард сўмдан ортиқ маблағни ўзлаштирди. Аҳоли эҳтиёжини тўлароқ қондириш мақсадида 605 минг квадрат метр уй-жой, 2354 ўринли мактаблар, 280 ўринли болалар боғчалари, 24 та дўкон, 15 та новвойхона, 25 та ошхона қурилиб ишга туширилди.

Шаҳарнинг тарихий эски ҳудудларида яшовчиларга қулайлик яратишга катта аҳамият берилмоқда, бунга ўтган йилнинг ўзида қилинган газлаштириш (175 километр), ичимлик сув ўтказиш (52 километр), оқар сувлар тармоқлари (88 километр) қурилиш ишлари яққол мисолдир. Шу ҳудудларда телефон алоқасини яхшилаш, ободонлаштириш ишлари ҳам самарали олиб борилмоқда.

Ўтган йили савдо-сотиқ ҳажми ўн баравар ортди. Савдо ташкилотлари хусусийлаштирилганидан сўнг қўшимча маҳсулот олиб келиш ҳисобига дўконлар тўлмоқда. 1993 йилда 58 миллиард сўмлик шундай маҳсулотлар олиб келиб сотилди.

Деҳқон бозорларида ҳам бирмунча ишлар қилинди. Шаҳарнинг Олой, Чорсу ва бошқа бозорларида замонавий дўконлар, савдо ва майда ҳунармандчилик расталари ишга туширилди.

Ҳурматли дўстлар!

Иқтисодий ислоҳотни янада чуқурлаштиришда бошқариш тизимини такомиллаштириш яхши натижалар бериши назарда тутилиб, республика солиқ бошқармаси қўмитага айлантирилди ва божхона қўмитаси тугатилиб, унинг таркибига киритилди. Давлат назорат қўмитаси тугатилди. Бу эса назорат қилиш органлари сонини камайтирди.

Товар ишлаб чиқарувчиларнинг, истеъмолчилар ва тадбиркорларнинг товар ресурслари бозорда эркин ҳамда тенг ҳуқуқли тарзда иштирок этиши учун зарур тармоқлар мажмуини вужудга келтириш мақсадида «Ўзбекшартномасавдо» акционерлик уюшмаси тугатилиб, улгуржи ва биржа савдоси бўйича республика «Ўзулгуржибиржасавдо» уюшмаси таъсис этиш тўғрисида фармон эълон қилинди.

Кўриниб турибдики, мамлакатимизда бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида бошқарув тизими шу тариқа такомиллаштирилиб бориляпти.

Солиқ қўмитаси зиммасига масъулиятли ишлар юклатилди, уларга катта имкониятлар берилди. Бундан кейин солиқ қўмитасининг шаҳар бошқармаси ва бўлимлари ходимлари масъулиятни сезган ҳолда ҳалол, пок, виждонан ишлашлари талаб этилади. Солиқ, бу— давлатимизнинг бюджети, куч-қудрати, хазинаси эканини биронта раҳбар, ишбилармон, қолаверса, ҳар бир шахс ёдидан чиқармаслиги керак.

Шундай бўлса-да, ўтган йили шаҳар солиқ бошқармаси томонидан 7435 та корхона, ташкилот ва муассаса текшириб кўрилганда уларда молиявий интизом бузилгани, айрим даромадлар яшириб келингани аниқланди. Бюджетга 10 миллиард сўм жарима ундириб олинди.

Солиқ системасини тўғри йўлга қўйганимиздагина биз ривожланган мамлакатлар сафидан ўрин олишимиз мумкин. Ана шуни тушунмоғимиз ва шаҳарда керакли тарғибот ишларини олиб боришимиз керак. Давлат хазинасига тушиши керак бўлган маблағни яшириб қолувчи, халқ ризқига чанг солувчи ёт кимсаларга шафқатсиз бўлишимиз, ҳалол, эл-юрт учун хизмат қиладиганларга яқиндан ёрдам беришимиз даркор.

Ҳурматли дўстлар!

Биз ҳозир мураккаб даврда яшаяпмиз. Халқ хўжалигининг айрим тармоқларида турли муаммолар кетма-кет пайдо бўлиб, уларни енгиш осон бўлмаяпти. Шу билан бирга айрим вилоят, шаҳар, туман раҳбарлари орасида расмиятчилик, кўзбўямачилик иллатлари сақланиб қолмоқда, баъзи хўжалик ва корхоналар номларини юзаки ўзгартириб, иш услубини эса эскича давом эттирмоқда.

Вазирликлар, идоралар ва айрим вилоят, туман раҳбарлари хўжаликларга нисбатан маъмурий-буйруқбозлик, қотиб қолган зўравонлик услубларини ишлатишни, ҳар хил ҳисоботлар сўраш, хўжаликларни эски иш услубига тортиш ҳолларини амалда қўллаб келмоқдалар. Бу эса ишлаб чиқариш корхоналарида иш унумдорлиги пасайишига олиб келмоқда, Корхона раҳбарларини мустақил фикрлашдан маҳрум қиляпти, меҳнаткаш ўзи ишлаб чиқарган маҳсулотлардан манфаат кўрмаяпти. Оқибатда ишга бўлган муносабат ўзгармаяпти. Бу ўз-ўзидан жойларда иқтисодий ислоҳотларни тезкорлик билан амалга оширишда тўсиқ бўлиб турибди.

Вилоят ва туманларда хизмат кўрсатиш ташкилотларининг нотўғри иш услуби хўжаликларни, ишлаб чиқариш корхоналарини оғир аҳволга солиб қўймоқда.

Хизмат кўрсатиш ташкилотлари ўз хизматларини яхшилаш ва кенгайтириш ўрнига корхона ва хўжаликларга ўзларининг ҳар хил шартларини қўймоқдалар, ҳолбуки, бу ишда аҳвол бутунлай тескари бўлиши, яъни хизмат кўрсатиш ташкилотлари хўжаликларга ўзларининг хизматини таклиф қилиши керак.

Ислоҳотга тўсиқ бўлаётган сабаблардан яна бири бу — бизнинг аввалги қабул қилган қонунларимизнинг заифлиги ва бугунги куннинг талабларига тўла жавоб бермаслиги, шу билан бирга, эски услубда иш олиб борилаётганидир.

Жойлардаги кўплаб раҳбар ходимлар иқтисодий ислоҳотнинг янги босқичига ўтилганини ҳалигача тўла тушуниб, англаб етгани йўқ.

Ўзбекистон Президенти Фармонларини амалга оширишда жойлардаги раҳбар ходимлар эскича иш услубига амал қилиб, юқори ташкилотлардан ушбу Фармонлар бўйича қўшимча қарор ва тадбирларни кутиб ўтирибдилар. Бу эса ўз навбатида аниқлаб олинган тадбирларнинг бажарилиши охирига етмай қолишига сабаб бўлмоқда.

Буни Президентимизнинг шу йил 21 январдаги Фармонида кўрсатиб ўтилган чора-тадбирларнинг шошмасдан амалга оширилаётганидан ҳам билса бўлади. Жойларда давлат мулкини хусусийлаштириш сусткашлик билан амалга ошириляпти. Ушбу масалада айрим раҳбар ходимларда қўрқув бор, эски сарқитларнинг таъсири бор, мулк эса эгасини топа олмаяпти.

Иқтисодий ислоҳотни янада самарали ўтказиш омилларидан бири — бу пул сиёсатини оқилона амалга оширишдир. Жойларда банк тизими яхши ишламаяпти, ўз вазифасини бажармаяпти ва шу билан бирга бошқа хизмат кўрсатиш идоралари ҳам аҳолига ўзларининг янги хизмат турларини таклиф қилмаяпти, ишлаб чиқариш корхоналари эса халқ истеъмоли товарларини етарли даражада ишлаб чиқармаяпти, бунинг оқибатида аҳоли қўлида пул тўпланиб қолмоқда.

Ҳозир бу масалада вақтинчалик қийинчиликларга учраб турибмиз. Ўйлайманки, миллий валютамиз чиқиши билан бу муаммолар бартараф этилади. Шунинг учун ҳам ҳаммамиздан сабр-тоқат, ҳар хил миш-мишларга берилмаслик, иқтисодий танглиқдан тезроқ чиқиб олиш йўлларини топиш учун қаттиқ курашмоқ талаб этилади.

Яна бир муҳим масалага сизларнинг эътиборингизни қаратмоқчиман. Шаҳар саноат корхоналари, илмий-текшириш, техника-конструкторлик идоралари олдида янги вазифалар пайдо бўлмоқда. Бу — деҳқон (фермер)ларнинг янги хусусийлаштирилган шароитда иш юритиши билан боғлиқ бўлган асбоб-ускуналарни яратиб, уларнинг оғир қўл меҳнатини енгиллаштириш масалаларидир. Шаҳарда бундай олий илмгоҳлар, илмий-текшириш идоралари кўп. Айниқса, қишлоқ хўжалиги, ва суғориш иншоотлари билан боғлиқ шундай институт ва идоралардан умидимиз катта.

Ҳозирги муҳим вазифалардан бири — ишлаб чиқариш самарадорлигини, меҳнат унумдорлигини ошириш, юқори натижаларни қўлга киритиш учун қишлоқ хўжалигини замонавий технология, техника ва ускуналар билан таъминлаш ҳамда уларнинг ишлаб чиқариш имконияти ва сифати деҳқонларни қониқтирадиган даражада бўлишига эришишдан иборат.

Шаҳар корхоналари қишлоқ хўжалиги учун ишлаб чиқарилаётган асбоб-ускуналарнинг нархини камайтиришга ҳам катта аҳамият беришлари керак.

Муҳим вазифалардан яна бири, бу — шаҳар корхоналарининг ёрдамчи хўжаликларида ҳам қишлоқ хўжалигида ислоҳотни амалга оширишга қаратилган қарорларни татбиқ этишдир. Бундай хўжаликлар кейинги пайтларда ҳеч кимни қизиқтирмай қўйган, биз ҳаммамиз мана шу масала устида жиддий ўйлаб кўришимиз керак.

Азиз дўстлар!

Ўтган йил якунлари ва шу йилнинг икки ойи натижалари шаҳар халқ хўжалигининг баъзи тармоқларида айрим камчиликлар мавжудлигини кўрсатмоқда. Шаҳар йўловчи транспорти ишидаги нуқсонлар, ободончилик масалаларига эътиборсизлик, хусусан, жуда кўп уйларнинг подвалларини сув босиб кетгани, бозорларда нарх-навонинг тобора кўтарилиб бораётгани ҳақли равишда кўпчиликнинг эътирозига сабаб бўляпти.

Сизларга маълумки, 2—3 март кунлари Президентимиз Ислом Каримов расмий давлат ташрифи билан Россия Федерациясида бўлди. Икки мамлакат давлат делегациялари ўртасида ўзаро муносабатлар, сиёсий, иқтисодий ва халқаро масалалар бўйича фикр алмашилиб, Ўзбекистон ва Россия ўртасида ҳар томонлама ҳамкорликни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш, иқтисодий интеграцияни чуқурлаштириш тўғрисида шартномалар, декларация ва бошқа ҳужжатлар имзоланди.

Тошкент шаҳри корхона ва ташкилотларида 100 дан ортиқ миллат ва элат вакиллари меҳнат қилади. Шаҳарда кўплаб миллий-маданий марказлар ишлаб турибди.

Бозор муносабатларига ўтиш даврида сиёсий ва иқтисодий барқарорликни сақлаб туришда давлатимизда миллатидан, ирқидан, диний дунёқарашидан қатъий назар барчанинг тенг ҳуқуқлиги асосий қонун — Конституциямизда ўз ифодасини топгани муҳим омил бўлаётир. Ҳар бир қўлидан иш келадиган инсон бугун мамлакатимизнинг келажакда буюк давлат бўлиши йўлида самарали меҳнат қилиши керак.

Вазирлар Маҳкамасининг деҳқончиликни ривожлантириш борасидаги қарорларини амалга оширишда ана шу тенг ҳуқуқлилик асосида иш юритиб, ҳамма миллат урф-одатларини ҳурмат қилиб, йиллар давомида ташкил топган меҳнат ресурсларимизни тўла ишга солишимиз лозим.

Мавжуд қийинчиликларни бартараф этишда сиз, пойтахт меҳнат аҳлининг салмоқли ўрнингиз бор.

Ўйлайманки, шаҳар ва туман ҳокимлари, корхона ва идораларнинг раҳбарлари бугунги фаоллар йиғилишида қайд қилинган хато ва камчиликлардан тегишли хулосалар чиқариб, иқтисодни барқарорлаштиришга ва республикамиз қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотни амалга оширишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Ана шу улкан ишларни амалга оширишда сизларга куч-қувват, сиҳат-саломатлик тилайман.

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

«Тошкентширкатбозорсавдо» ташкилоти пойтахт аҳолисини қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлаш учун чора-тадбирлар кўряпти. Фақат шу йилнинг икки ойи мобайнида бу ташкилот республика ташқарисидан мол айирбошлаш ҳисобига 300 тонна гўшт, 4 тонна чой, бошқа маҳсулотлар келтирди.

Лекин «Тошкентширкатбозорсавдо» ташкилотининг ҳам ўз ишини тубдан қайта ўзгартирадиган пайти келди. Бозорга ўз маҳсулотини олиб келган деҳқон ёки фермер уни сотиш учун овора бўлиб юрмаслиги керак. Ҳар битта бозорда деҳқон ва фермерлар маҳсулотини харид қилиб оладиган улгуржи харид ташкилоти бўлиши керак. Бу ташкилот фермерлар маҳсулотини сотиб олиб, аҳолига сотиш билангина эмас, керак бўлса уни қайта ишлаш билан ҳам шуғулланиши лозим.

— Бу масала биринчи марта кўтарилаётгани йўқ, — деди А. И. Фозилбеков. — Лекин «Тошкентширкатбозорсавдо» шундай улгуржи харид ташкилотларини номига тузганлиги, бу ерда ишлайдиган ходимлар деҳқонларни қизиқтира оладиган хизматларини таклиф қила олмаганликлари учун улар фаолияти чекланиб қолмоқда.

Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган йиғилишда тайёрлов ташкилотлари ҳали ҳам эскича ишлаётганлари жуда тўғри танқид қилинди. Улар олдига қуйидаги саволлар кўндаланг қўйилди:

— ким кимга хизмат қилиши керак?

— ким кимнинг орқасидан юриши лозим?

— ким кимдан манфаатдор бўлиши керак?

Бу саволлар шаҳар мева-сабзавот бирлашмасига ҳам тўла тааллуқлидир. Ҳозир аввалги вақтлардагидек «Олма пиш, оғзимга туш» деб юриб бўлмайди.

Ҳар ким ўз ишини қилиши керак. Қишлоқ меҳнаткашлари, фермерлар маҳсулот етиштирдиларми — бўлди. Уларни бу маҳсулотни харидорга етказиб бериш, қайта ишлаш ташвишларидан бутунлай озод қилиш пайти келди. Шаҳар мева-сабзавот бирлашмаси бу маҳсулотнинг дўконга чиқариладиганини ўзи олиб келиши, қайта ишланадиганини қайта ишлаши, қишга сақланадиганини омборга жойлаши зарур.

Амалда эса нима бўляпти?

1991 йилда Акмал Икромов туманида мева сақланадиган омбор қурилиши бошланган эди. Кейин бу, қурилиш тўхтаб қолди. Бу ерда ўрнатилиши керак бўлган жиҳозлар бошқа ёққа бериб юборилди. Наҳотки, шаҳар учун, қолаверса Акмал Икромов тумани учун бундай омбор ортиқчалик қиларди.

Афсуски бундай лоқайдликка бошқа мисоллар ҳам топилади. Сергели туманида қурилиши бошланган сабзавот омборида ишлар тўхтатиб қўйилди. Келесдаги картошка омбори қурилишида ҳам аҳвол худди шундай. Бу омборлар учун эса зарур жиҳозлар келтириб қўйилган.

Тошкент мева-сабзавот бирлашмаси эса омборлар етишмаётганлигидан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлашда катта қийинчиликларга дуч келяпти. Бугунги кунда бирлашма ихтиёрида 40 минг тоннадан сал кўпроқ мева-сабзавот сақлашга мўлжалланган 47 та омбор бор, холос. Уларнинг 40 фоизидаги жиҳозлар жуда эскириб кетган ёки яроқсиз ҳолга келган. Энди бирлашма раҳбарлари омборларни давлат қуриб беради, деб қўл қовуштириб ўтирмасдан ўзлари ҳаракат қилишлари, ташаббус кўрсатишлари керак. Бу ишга хорижий сармояларни жалб этиш жуда муҳимдир.

Деҳқонлар ва фермерлар етиштирган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари исроф бўлмаслиги учун бу маҳсулотларни қайта ишлашда ёрдам бериш жуда муҳимдир. Аммо ҳозирча саноат корхоналари ҳам, тадбиркорлар ҳам бу масалада мавжуд имкониятлардан тўлиқ фойдаланмаяптилар. Шуни айтиш кифояки, ҳозир Тошкентда фаолият кўрсатаётган 6700 та тадбиркорлик тузилмасидан атиги 71 тасигина қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш билан шуғулланяпти. Улар ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг ҳажми ҳам кам.

Шу муносабат билан Тошкент сут комбинатига жиддий эътироз билдирилиши мумкин. Нима учун бу катта имкониятларга эга корхона қишлоқ жойларининг ўзида кичик-кичик сут маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган цехлар ташкил этмаяпти? Бу аҳолини шу маҳсулотлар билан таъминлашни тубдан яхшилаш билан бирга корхонага катта иқтисодий самара ҳам келтириши тушунарли эмасми?

Умуман туманларнинг ҳокимликлари ҳам, корхона ва ташкилотлар раҳбарлари ҳам қишлоқ жойларида қайта ишлаш қувватларини ишга тушириш, айниқса кичик-кичик пишлоқ, колбаса, дудлаш цехлари ва линияларини қуришга тезроқ киришишлари керак.

Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига кўра етиштирилаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг учдан бир қисмидан кўпроғи нобуд бўлиб кетаётган экан. Агар бу маҳсулотларни тўла қайта ишлаш таъминланса, тошкентликларни улар билан етарлича таъминлаш масаласи ҳал бўлади. Шу билан бирга мева-сабзавот консервалари, қайта ишланган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан жаҳон бозорига, биринчи навбатда Ҳамдўстлик мамлакатлари бозорига чиқиш, бартер операцияларини амалга ошириш мумкин.

— Ер, айниқса, суғориладиган ер бебаҳо бойликдир, — давом этди А. И. Фозилбеков. — Тошкентдек азим шаҳарларда эса ҳар бир қарич ернинг баҳоси ҳеч муболағасиз олтин билан ўлчанади. Буни ривожланган давлатлар йирик шаҳарларида ҳар бир квадрат метр ернинг баҳоси тасаввур эта олмайдиган даражада қиммат эканлиги яққол исботлаб турибди.

Хўш, ана шу бебаҳо бойликка қандай муносабатда бўлиняпти? 1989—1993 йилларда Тошкент шаҳрига уй-жойлар, бошқа иншоотлар учун 582 гектар ер ажратилиб берди. Ўтган вақт ичида ажратилган ер майдонидан 350 гектарида иморатлар қурилди, холос. Қолган 232 гектар ер амалда эгасиз, бўш ётибди. Буни бир ҳисоблаб кўринг: бу аслида жуда унумдор ерлардан беш йил ичида қанча ҳосил олиш мумкин эди? Бундай хўжасизлик билан энди асло муроса қилиб бўлмайди.

Баъзи корхона ва ташкилотлар минг бир баҳона билан ўзларига ер ажратилиб берилишига эришадилар. Аммо мақсадларига эришгач, йиллар давомида қурилишни чўзиб юраверадилар. Чунки умри бекор ўтаётган ер учун улар амалда бирор жиддий масъулиятни сезмайдилар.

Бундан буён энди бундай бўлмайди. Ўзига ер ажратиб олиб, ундан самарали фойдаланмайдиганлар яхшигина жарима тўлайдиган бўладилар.

Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган йиғилишда олимларимизнинг деҳқонлар олдидаги қарзлари, кўпгина илмий-текшириш институтлари иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш соҳасида самарасиз иш олиб бораётганлиги жуда ҳаққоний танқид қилинди. Жумладан, Вазирлар Маҳкамасининг бу масала ҳақидаги қарорида қишлоқ хўжалиги фанлари академияси қишлоқ хўжалигининг бозор муносабатларига ўтиши бўйича зарур тадқиқотлар ва тажрибалар ўтказишни таъминламаганлиги, иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда хўжаликларга амалий ёрдам кўрсатмаганлиги қайд этилган. Бу академия ҳам, илмий-текшириш институтлари ҳам Тошкентда жойлашган. Демак, бу танқид бизга ҳам тегишли, ундан тегишли хулоса чиқариб олишимиз зарур.

Илм-фан ютуқларини қишлоқ хўжалигига кенг жорий этмасдан туриб, бу тармоқни тез суръатлар билан ривожлантириш қийин. Шунинг учун Тошкент вилояти билан шартномада илм-фан соҳасида ҳамкорлик қилишга катта ўрин берилган. Шаҳардаги ҳар бир илмий муассаса бугунги кунда қишлоққа қандай амалий ёрдам кўрсатиши мумкинлигини аниқ белгилаб олса, шундан келиб чиққан ҳолда иш режаларини тузиб чиқса ва амалга оширса яхши бўларди.

Тошкент вилояти билан ҳамкорлик ижтимоий, маданий соҳалардаги алоқаларимизни ҳам янада мустаҳкамлашни кўзда тутади. Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармаси қишлоқ жойларидаги даволаш муассасаларини оталиққа олди. Қишлоқ меҳнаткашларини шаҳардаги юқори малакали врачлар томонидан мунтазам равишда тиббий кўрикдан ўтказиб турилишини йўлга қўйиш чоралари кўрилмоқда. Маданият, спорт соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтириш учун ҳам имкониятлар катта.

Мана, кўклам ҳам келди. Кўп ўтмай дала ва боғларда ишлар авжига чиқади. Куз жуда ноқулай, серёғин келиб, совуқлар эрта бошланганлиги сабабли ерларнинг анчагина қисми ҳайдалмай қолгани маълум. Қишнинг чўзилиб кетиши оқибатида экиш-тикиш ишларини ўтказишга жуда кам вақт қолмоқда.

Ана шундай вазиятда қишлоқдаги дўстларимизга ёрдамни кучайтириш бугунги кундаги энг муҳим вазифаларимиздан бири бўлиши керак. Айниқса, қишлоқ хўжалик техникасини таъмирлашда кўмаклашиш, эҳтиёт қисмлар, бошқа зарур моддий-техника воситаларини етказиб беришнинг аҳамияти катта. Бир сўз билан айтганда, бугун деҳқонларга елкадош бўлиш, оғирларини енгил қилиш учун қўлдан келган ҳамма чораларни кўриш лозим.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг январь ойи охирида бўлиб ўтган сессиясида Президентимиз Фармонлари асосида иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, тадбиркорликни ривожлантириш соҳасидаги вазифалар атрофлича муҳокама қилинган, тегишли қарорлар қабул қилинган эди.

Бир ойдан кўпроқ вақт ичида бу йўналишда баъзи ишлар қилинди. Шаҳарда табиркорлик тузилмалари кўпайиб боряпти. Саноат корхоналари ўзларига берилган имтиёз ва мустақилликдан фойдаланиб ишлаб чиқаришни кенгайтириш, истеъмол бозорини тўлдириш учун астойдил ишга киришдилар. Айниқса халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарувчиларга солиқ тўлашда берилган имтиёзлар катта мамнуният билан кутиб олинди.

Ишлашни астойдил хоҳлаётганлар иқтисодий алоқалар узилганлиги, ўзаро тўловлардаги муаммоларни баҳона қилмасдан бозор муносабатларига хос ишбилармонлик ва топқирлик кўрсатмоқдалар. Масалан, «Совпластитал» қўшма корхонаси ўз қийинчиликларини ҳал этибгина қолмай, яна 24 корхона жамоасига ҳам буюртмалар бериб, уларни иш билан таъминлади. «Алгоритм» заводида халқ истеъмоли ишлаб чиқарадиган 20 та кичик корхона ташкил этилди. Бу заводдаги қувватлардан тўлиқ фойдаланиш, иш билан бандлик масаласини ҳал этди. Ҳамза туманида саноат корхоналари директорлари кенгашининг ташкил этилиши юзага келаётган муаммоларни тезда биргаликда ҳал қилишга хизмат қилмоқда. Бундай ижобий мисолларни яна давом эттириш мумкин.

Ислоҳотларнинг муваффақияти барчамизнинг тақдиримиз ва келажагимизни ҳал этади, — деди пировардида шаҳар Ҳокими. — Биз туб ислоҳотлар йўлини танлаб олган эканмиз, энди уни изчил амалга оширишдан ўзга йўл йўқ.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 2—3 март кунлари Россияга ташрифи, унинг натижасида имзоланган давлатлараро ҳужжатлар ҳам иқтисодиётимизни барқарорлаштириш, тадбиркорликни ривожлантиришга кўмаклашиши шубҳасиздир.

Тошкент шаҳри фаоллари, барча меҳнаткашлари ҳамма вақт Президентимиз, Республикамиз ҳукумати сиёсатини амалга оширишнинг ҳақиқий жонкуярлари ва фидойилари бўлган. А. И. Фозилбеков улар туб иқтисодий ислоҳотларни янада ривожлантириш, Ватанимиз равнақи, халқимиз фаровонлигини таъминлашда ҳам ташаббус ва ғайрат-шижоат кўрсатишларига ишонч билдирди.

Маъруза юзасидан музокараларни Бектемир туманининг ҳокими **Ш. Ҳикматов** бошлаб берди.

— Президентимизнинг иқтисодий ислоҳотларни янада ривожлантириш, тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга қаратилган Фармонларини амалга ошириш юзасидан зарур чоралар кўрилмоқда, — деди у. — Туманда тадбиркорлар фаолиятини мувофиқлаштиришга қаратилган кенгаш тузилган. Сўнгги пайтларда хорижий шериклар билан қўшма корхоналар ташкил этишга катта эътибор бериляпти. Ҳозирнинг ўзида ана шундай 8 та қўшма корхона фаолият кўрсатяпти. Шуниси диққатга сазоворки, уларда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар, жумладан автоюклагич жаҳон бозорида ҳам бемалол рақобат қила олади.

Туман меҳнат жамоалари қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга ҳам ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Бектемирликлар Паркент тумани билан ўзаро ҳамкорлик қилиш тўғрисида шартнома имзолашган. Бу ердаги 19 та йирик корхона жамоа хўжаликлари ва фермерларга бириктириб қўйилди. Қишлоқ меҳнаткашларига зарур бўлган ҳамма ёрдам кўрсатиляпти.

«Ўзбекпахтамаш» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори **Ю. В. Папков** корхона қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари талаб ва эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда иш юритаётганликларини айтди. Бирлашмада 90-йилларнинг бошларидаёқ «Малик» давлат хўжалиги буюртмасига асосан кичик пахта тозалаш заводлари яратишга киришилган эди. Қишлоқ жойлари учун ана шундай кичик саноат корхоналарини яратиш жуда истиқболли эканлиги тезда маълум бўлди. Ҳозирги пайтда бирлашма ана шу ҳақда кўпдан-кўп буюртмалар оляпти. Корхона қишлоқ меҳнаткашлари учун жунни қайта ишлайдиган фабрикалар ҳам яратишга киришди. Шу йилнинг ўзида Навоий вилояти хўжаликларига ана шундай 4 та фабрика барча машина-ускуналари билан етказиб берилади.

«Ўзтемирйўлтаъмирлашмашиналари» ишлаб чиқариш бирлашмаси директорининг ўринбосари **Э. В. Қаҳхоров** саноат корхоналарида ёрдамчи хўжаликни ривожлантириш муаммоларига тўхталди. Бу бирлашманинг ёрдамчи хўжалигида ҳозирги пайтда Голландиядан келтирилган наслли қорамоллар парвариш қилинмоқда. Ёрдамчи хўжалик корхона ишчи-хизматчиларининг қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини таъминлашда муҳим аҳамият касб этяпти. Лекин экин майдонларининг камлиги ёрдамчи хўжаликни янада кенгайтиришга имкон бермаяпти. Бу масалани ҳал этиш чоралари кўрилса айни муддао бўларди.

Шаҳар фаолларининг йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари **И. Х. Жўрабеков** нутқ сўзлади. (Нутқ газетада эълон қилинмоқда).

Фаоллар йиғилишида Ўзбекистон Президентининг давлат маслаҳатчиси **М. Б. Умурзоқов** иштирок этди.

Шаҳар фаолларининг йиғилишида муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

* Жавоҳирлар хазинаси

ЖАҲОНГА НУР СОЧСИН

Буюк бобокалонларимизнинг илмий-маърифий меросига бўлган эътибор борган сари ошмоқда. Бу бизнинг ўзлигимизни, миллий-маънавий қадриятларимизни англаётганимиздан далолат беради.

Маълумки, комил инсон тарбияси жуда мураккаб жараён. Уни тўғри олиб бориш ота-онадан катта масъулиятни талаб қилади. Биз кунига оилада болаларимизни «фарқига бормайди», «аҳамият бермайди» деган ўй билан ўзимиз билмаган ҳолда маълум хатоларга йўл қўямиз. Кейин эса унинг салбий оқибатларига сабабни бошқа нарсалардан қидирамиз. Баъзан ночор ҳам қоламиз. Йўлдан чиққан ноқобил фарзандимизни қандай тўғри йўлга солишни билмаймиз. Бунга сабаб ота-боболаримиз анъаналарини яхши ўрганмаганмиз, кам китоб мутолаа қилишдандир.

Қадимдан, -биз яшаб турган ана шу заминда авлодларимиз фарзандининг келажагини ўйлаб, уларнинг тарбиясига катта эътибор берганларки, биз буни эндиликда улар қолдирган бой маънавий дурдоналардан билиб олмоқдамиз. Дарҳақиқат ота-боболаримиздан бизгача етиб келган Олимат-ул Бонотнинг «Мушоират одоби», «Юсуф Хос Ҳожибнинг «Қутадғу билик», «Амир Темур ўгитлари» ва ҳамма хонадонда севимли мутолаа китоби Кайковуснинг «Қобуснома» рисоласи тарбия учун ҳақиқий дастур вазифасини ўтайди. Шулардан «Қобуснома» XI асрда яратилган бўлиб, бу даврда феодализм жамияти анча ривожланган, илм-фан, санъат ва адабиёт маълум даражада тараққий этган эди. Бу асарнинг нодирлиги шундаки, унда комил инсонни ҳар томонлама етук, билимдон қилиб вояга етказиш, бунда ота-оналар нималарга аҳамият беришлари кераклиги батафсил баён этилган. Агар бу рисола орқали ота-оналаримиз фарзандлари қалбига имон, эътиқод, ҳалоллик, ростгўйлик, меҳр-оқибат, яхшилик каби эзгу хислатларни олиб кирса, жамиятимиз ва унда яшаётган инсонлар ҳар томонлама гўзал бўлади. Чунки оилада яхши гапларни эшитган, чиройли муомалани, ҳурмат-эътибор маданиятини, ростгўйлик ва ҳалолликни кўрган фарзанд ҳеч қачон ёмон бўлиб вояга етмайди.

Биз фан-техника ривожланган даврда яшаяпмиз. Негадир худди шу даврда фарзандларимизнинг нима билан машғуллигига кам эътибор берамиз. Кўп болалар асосий вақтларини видеомагнитофон, телевизорлар ёнида, шўх-шодон дўстлари даврасида ўтказадилар. Енгил пул топиш йўлини қидирадилар. Хўш, биз қандай бўлганмиз? Фарзандларимизга бу ҳақда гапирсак, замонни, ҳаётни рўкач қилишади. Балки тўғридир. Лекин шу замондаги одамларчи? Уларни ҳам бу даражада ўзгариши мумкинми? Бундай бўлишига сабаб маънавий тарбиянинг бўшлиги эмасмикан? Комил инсонни маънавий озиқа бермай тарбиялаб бўлмайди. Ота-боболаримиздан қолган мерос, урф-одатларимиз, анъаналаримиз, миллий қадриятларимиз эса ҳозирги ўсаётган авлод учун жуда зарур тарбия воситасидир. «Қобуснома» китобини ўқиган, унинг мағзини чаққан киши бунга яна бир карра ишонч ҳосил қилади. Шунингдек, Шарқ илмининг буюк мутафаккирлари Абу Абдуллоҳ Рудакий, Абулқосим Фирдавсий, Тусий, Абулҳасан Бинни Аҳмад Унсурий, Абулҳасан Фарузи, Низомулмулк, Умар Ҳайём, Носир Хисрав каби қатор шоир ва ёзувчиларнинг асарларида ҳам биз тилга олган тарбия мавзуси асосий ўринлардан бири ҳисобланган.

«Эй, фарзанд, ақл юзасидан билгилки, ота-онангни иззат ва ҳурматини бўйнингга олиш лозимдир, чунки фарзанднинг асли ота-онадир» дейилади «Қобуснома»да.

Яна шуни айтиб ўтиш жоизки, болалар ота-оналарига тақлидчан бўладилар. У оилада ота-онасининг хатти-ҳаракатидан ўзига хулоса чиқаради ва уни қайтаради. Шундай экан, биз фарзандларимиз олдида ўзимизнинг яхши томонларимизни кўрсатиб, уларга ўрнак бўлишга ҳаракат қилишимиз мақсадга мувофиқдир.

Ота-боболаримизнинг бизгача етиб келган ҳикматли, такрорланмас битиклари ичида «Калила ва Димна» асари ҳам муҳим ўрин тутади. Бу ҳикматлар хазинаси, мақол ва масалларда доно фалсафа мужассамлигини уни ўқиган ҳар бир китобхон тушуниб етади.

Афсуски, гоҳ эскилик сарқити, гоҳ диний ҳурофот деб, таъқиб этилган юқоридаги китоблар, нодир асарлардан халқимиз маълум вақтгача бебаҳра бўлди. Ана шу узилиш болаларимиз тарбиясининг издан чиқиши сабабларидан биридир. Натижада фарзандларимизнинг орасида бемеҳр, ота-онасига масъулиятсиз, имон-эътиқоддан йироқлари ҳам вояга етдики, биз буни инкор эта олмаймиз. Европа турмуш тарзини миллий руҳимизга сингдириш, уларнинг маданиятига, ахлоқига кўр-кўрона таҳлил қилиш оқибатида фарзандларимизнинг муомала маданияти, ахлоқий қарашлари ўзгарди. Биз ҳам ўз маданиятимиз, урф-одатимизни болаларимизга ўргатиш ўрнига «замонавий одоб» деб шарқ ахлоқига зид бўлган қарама-қарши тарбияни таъқиб қилдик.

Шукрлар бўлсинки, мустақиллик, янгиланиш шарофати туфайли биз ўз-ўзимизни англаб, миллий маданиятимиз, маънавий қадриятимиз, турмуш тарзимизни яна қайтадан тиклашга жазм қилдик. Аммо бу тиклаш бизда бирмунча оғир кечиши турган гап. Чунки болаларимиз ва умуман катталарнинг онги ҳам ҳали эски тушунчалардан ҳоли эмас. Биз энг биринчи навбатда соғлом тафаккурни шакллантирмоғимиз керак. Токи, фарзандларимиз ҳар бир қилаётган ишини билиб қилсин. Осон пул топиш йўлини қидирмай, ҳалол меҳнатга ўрганишсин. Бировнинг кетидан кўр-кўрона эргашмай, ўйлаб иш юритсин. Шундай қилайликки, уларни фақат меҳнат қилишга кўниктирмай, дам олиш, китоб ўқиш, мусиқа тинглаш, турли санъат асарларидан баҳраманд бўлишга ўргатишимиз ҳам зарур деб ўйлайман. Ана шундагина фарзандларимиз комил инсонлар бўлиб етишади.

Мамлакатимиз ўзининг бор бўй-басти билан жаҳонга юз тутмоқда. Ривожланган мамлакатлар қаторида тараққиёт сари илдам одимламоқда. Унинг равнақи эса фарзандларимиз қўлидадир. Ота-боболаримиз тарихи, миллий маданиятимиз, удум ва анъаналаримизни, шунингдек тарбия меъёрларимизни фарзандларимизга ўргатиш биз катталарнинг олдимизда турган биринчи галдаги вазифадир. Зеро, юртбошимиз Ислом Каримов таъкидлаганидек, «Бизнинг бойлигимиз бутун жаҳонга тарқалган Улуғбек, Беруний, Навоийлар қуёши сингари нур сочсин».

Бу эзгу орзуларнинг рўёбга чиқиши мураббийлар, ота-оналар меҳнати билан узвий боғлиқдир.

Азиза ЗАЙНУТДИНОВА,
фалсафа фанлари номзоди.

Касбини жондан севган киши унинг барча нозик жиҳатларини мукаммал билиб олгиси келади, бунинг учун вақтини ҳам, қалб қўрини ҳам аямайди. Тошкент автомобиль ва йўллар институтида бош кутубхоначи бўлиб ишлаётган Наргиза Солиева ана шундай меҳнаткаш инсонлардан бири. У уч йилдан бери китоблар хазинасида ишлаш билан бир қаторда Тошкент Давлат маданият институтида ҳам таҳсил олмоқда.
СУРАТДА: Наргиза Солиева.

Козим Улмасов сурати.

* Маданият масканларида

«ЗАМОНДОШ» ЗАМОНГА БОҚЯПТИ

Ҳамза туманидаги «Замондош» маданият уйида аҳолига маҳаллий хизмат кўрсатишни яхшилаш борасида қатор тадбирлар белгиланаяпти. Мазкур муассаса раҳбари Ойша Алимова бизга шу кунларда қилинаётган ишлар тўғрисида гапириб берди.

— Ҳаётимизда маданий-маърифий ишларнинг сезиларли ўрни бор. Чунки инсоннинг маънавий эҳтиёжи ҳамиша қондирилиши зарур. Тўғри, бугунги кунда кўпчиликнинг фикру хаёли иқтисодий муаммолар билан банд. Айни шу дамларда маданият ўчоқларининг аҳамияти беқиёсдир. Ўзимиздан қиёс қилсак, ташкил этилаётган барча тадбирларимизда одамларга озгина бўлса ҳам маънавий озиқа беришга ҳаракат қилаяпмиз. Уларнинг бўш вақтларини мазмунли, завқли-шавқли ўтказиш доимо диққат марказимизда. Шу мақсадда маданият уйимизда қўғирчоқ театри, моҳир қўллар, бичиш-тўқиш, рақс каби тўгараклар, миллий ҳамда болалар вокал студиялари ишлаб турибди.

Шунингдек, хоҳловчиларга араб тилидан сабоқ берилаётир. «Фарангис» ашула ва рақс дастасининг фаолиятидан мухлислар анча хурсанд. Унинг репертуари жуда ранг-баранг. Шу кунларда жамоа Наврўз байрамига қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Дастанинг бадиий раҳбари Олимжон Шарипов, санъаткорлардан Каримжон Қосимов, Рустам Ашрапов, Шуҳрат Ткаченко, Маҳмуджон Қаландаровларнинг ижрочилик маҳорати мухлислар эътиборини қозониб келаяпти. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Абдулҳамид Ғофуров даста фаолиятига ўзининг беминнат маслаҳати билан улуш қўшаётир.

Шуни ҳам айтиб ўтиш кераккки, ҳозирги қийинчилик даврида тўгарак раҳбарларининг кўпчилиги, жумладан араб тили ва рақс бўйича сабоқ бераётган Мақсуд Хатамов, Каримжон Қосимовлар ўз хоҳишлари билан маошсиз ишлашмоқда. Яна бир томони, ҳар бир ташкилот ёки муассаса ҳам биз уюштирган тадбирларга пул тўлаш имкониятига эга эмас. Шундай бўлишига қарамай беминнат хизмат кўрсатяпмиз.

Масканимизга тикувчилик, тўқувчиликни ҳавас қилиб келаётган қизлар талайгина. Улар билан шуғулланиш учун тикув ва тўқув машиналари етишмайди. Ёки бирор тадбир ўтказилса оғир мусиқа асбобларини кўтариб, кўчада транспорт пойлаб турган санъаткорларимизни кўрганда юрагимиз яна бир эзилади. Шунга қарамай ходимларимиз қийинчиликлардан нолиб ўтирмасдан қизиқиш билан ўз ишларини давом эттирмоқдалар. Бу нима, ўз севган касбига садоқатми ёки эртанги яхши кунларга умидворликми? Мен бунга сабаб қилиб ҳар иккисини ҳам айтгим келади. Ходимларимиз ўз касбларини қаттиқ севишади. Улар орасида кўпи театр, санъат соҳасидаги олий маълумотли кишилар. Бунинг устига маданият уйи томонидан уюштирилаётган ҳар бир тадбир унинг иштирокчиларида ҳам, тингловчиларда ҳам катта қониқиш ҳосил қилаяпти. Масалан, бизга энг яқин бўлиб қолган Муқимий номли маҳалла ёки 30-болалар уйида учрашув кечалари ўтказганимизда доимо улар қувончини ҳис қилиб турамиз.

Раъно ҲАЛИМОВА.

* Ижтимоий ҳимоя—амалда

ТАДБИРКОРЛАР ҲИСОБИДАН

Маълумки, Ўзбекистон Республикасининг «Фуқароларнинг ўз-ўзини бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонуни маҳаллаларга жуда катта имкониятлар яратиб берди. Акмал Икромов туманидаги «Катта Қаъни» маҳалласида айни пайтда ўнга яқин кичик корхона ва хусусий ширкатлар фаолият кўрсатмоқда. Шуниси диққатга сазоворки, бу жамоалар қўлларидан келганча ўз ёрдамларини аямаётирлар.

Ҳозирги кунда аҳолининг 80 фоиздан ортиғида сигир-бузоқ, паррандалар бор. Уларга бозордан арзонроқ нархда ем етказиб бериш мақсадида дўкон очилди. Маҳалладаги тўртта новвойхонада шу ерлик 20 нафарга яқин ёшлар меҳнат қилишяпти. Булардан ташқари чойхона, сомсахона, сартарошхоналар ҳам мавжуд.

— Шуниси диққатга сазоворки, — деди маҳалла оқсоқоли Қобил Қодиров биз билан суҳбатда. — Ҳар ойда мавжуд тадбиркорлардан жамғармамизга 150 минг сўмдан маблағ тушаяпти. Биз келгусида «Чевар» ишлаб чиқариш бирлашмаси билан келишган ҳолда тикувчилик кичик корхонаси ҳам ташкил этмоқчимиз. Ҳудудимиздаги 50 сўтихга яқин майдонда турли хил мевали кўчатлар ҳамда гул буталари етиштириб, сотишни режалаштирдик. Булардан ташқари маҳалламиз ҳудудида жойлашган корхоналар ҳам имкониборича ёрдам беришга ҳаракат қилишяпти. Барака топкурлар шахсий ҳисобимизга 2 миллионга яқин маблағ ўтказишди.

Маҳалла жамғармасига тўпланаётган маблағнинг асосий қисми ёрдамга муҳтож оилалар, ёлғиз кексалар ҳамда ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилишга сарфланмоқда. Шу кунгача 70 га яқин хонадонга, шунингдек мактабда таълим олаётган аҳволи оғир болаларга моддий ёрдам кўрсатилди. 15 нафар фақат аъло баҳоларга ўқиётган ўғил-қизларга эса Яссавий номидаги мукофот таъсис этилди. Наврўз айёмида уларнинг ҳар бирига 10 минг сўмдан берилади.

Шавкат САЪДИЕВ.

Суд жараёнларини ўтказишда жабрланувчи, айбланувчиларга ва бошқа суд иштирокчиларига бўлган муносабатнинг одилона олиб борилишини таъминлаш, айниқса балоғат ёшига етмаганларга муносабатнинг мураккаблигини эътиборга олиб, уларга бутунлай бошқача, яъни тарбиявий нуқтаи назардан ёндошиш талаб этилади. Биз қонунларимизда мустаҳкамлаб қўйилган нормаларни, яъни ота-она бола тарбияси учун жавобгар деган иборани кўп марта эшитганмиз. Лекин ҳамма ота-она ҳам ўзининг бундай бурчига етарли эътибор билан қарамаяпти. Шу боис балоғат ёшига етмаган ёшлар ўртасида жиноятчилик ва ҳуқуқбузарлик камаймаяпти. Мен бир ҳуқуқшунос сифатида жамоатчилик бу масалага етарлича эътибор бермаётгани, баъзи бир ҳуқуқбузарлик ҳолатлари, ҳатто жиноятлар келиб чиқаётганлигидан афсусланаман.

гиш каби оғир жиноятлар содир этилаётганининг гувоҳи бўламиз. Бундан ташқари, кечалари назоратсиз, тегканга тегиб, тегмаганга тегажоқлик қилиб юрган, уй ва балконларнинг ойналарига тош отиб синдираётган болалар ҳам йўқ эмас.

Ҳеч ким жиноятчи бўлиб туғилмайди. Лекин баъзи бир оилалардаги муҳит уни беодоб, қайсар, раҳмсиз, иккиюзламачи ва қўли эгри бўлишига имкон яратади. Шундай экан бола тарбияси учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисидаги алоҳида қонун қабул қилинса ва унда маълум қоидалар баён этилса мақсадга мувофиқ бўлур эди. Жумладан, мактаб ёшидаги болаларни уларнинг ёшидан қатъи назар кўча-кўйда бекор юришига йўл қўймаслик, бемаҳалда катталарнинг назоратисиз кўчага чиқишларини таъқиқлаб қўйиш, бундай ҳаракатларни назорат қилувчи гуруҳлар тузиш ва улар аниқлатган маълумотларга

* Билиб қўйган яхши

УЗУМ. Узум меваси ва шарбати юрак-қон томири касалликларига, қон босимига фойдаси катта. Узумни эрталаб ва кечқурун овқатдан бир соат олдин ейиш тавсия қилинади. Ўзини узум билан даволашга ўтган беморлар хом сутдан, хом мевалардан, спиртли ичимликлардан, минерал сувлардан парҳез қилишлари лозим, яъни даволаниш даврида юқорида айтилган нарсаларни истеъмол қилишдан тийилишлари даркор.

КАРАМ. Иштаҳа очилишида, ичнинг сурункали дам бўлишида, ошқозон ва ўн икки бармоқ ичак яраларида фойдалидир.

ЁНҒОҚ, МАЙИЗ, ПИШЛОҚ. Буларни мунтазам истеъмол қилиб туриш нерв системасини мустаҳкамлайди.

Муҳаббат ТУРҒУНОВА
тайёрлаган.

* Нуқтаи назар

ПУШАЙМОН КЕЧ БЎЛМАСИН...

Кўпчилик фуқароларимиз онгига жиноят содир этганларга нисбатан жазо чораларини кучайтириш билан жиноятчиликнинг олдини олиш мумкин, деган фикр ўрнашиб қолган. Менимча, жамиятда содир бўлаётган бундай иллатлардан қутулишнинг йўли жиноятчиликнинг олдини олишдир. Чунки жиноят содир этилгач, жиноятчи албатта жазоланади. Лекин бу охирги заруратдир.

Балоғатга етмаган ёшлар ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш учун ота-оналарнинг масъулият ҳиссини ошириш, уларнинг бола тарбиясига жавобгар эканлиги масаласини кўриб чиқиш ва ҳал қилиш вақти келди, деб ҳисоблайман. Ота-она ҳам қонун ва ўз вазифаларига масъулиятсизлик билан қараганликлари учун жавоб беришлари лозим. Биз шунга эришишимиз керакки, бола тарбиялашга оилада биринчи вазифа, деб қарадсин.

Оилада болалар сони кўп бўлганда уларнинг тарбияси билан етарли шуғулланиш қийин, деган фикрга мутлақо қўшилиб бўлмайди. Чунки бу мантиққа зиддир. Халқимизда «Ўнта бўлса ўрни бошқа» деган мақол бежиз айтилмаган. Республикамизда бир-биридан одобли, ўқимишли ва меҳнатсевар болаларни тарбиялаб вояга етказган кўп болали оилалар кўпчиликни ташкил этади. Шундай экан бола тарбиясига тўсиқ бўладиган ҳеч қандай баҳонага ўрин бўлмаслиги керак. Аксинча, бу масалага масъулият билан ёндошиш, зарур ҳолларда давлат ва жамоатчилик кўмагидан фойдаланиш зарур.

Балоғат ёшига етмаганлар ўртасида содир бўлаётган жиноятлар бўйича суд тажрибасига назар ташлайдиган бўлсак, улар томонидан кўп ҳолларда фуқароларнинг шахсий мулкларини ўғирлаш, талончилик, транспорт воситаларини олиб қочиш, босқинчилик йўли билан эгаллаш ва айрим ҳолларда номусга те-

асосан ота-оналарни нисбатан маъмурий ёки суд орқали жазо чораларини кўриш лозим. Бола тарбияси билан шуғулланишни хоҳламайдиганларни ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиш масаласини қўйиш ва болаларни қаттиқ давлат назоратига олиш, бундай ҳолларда шундай ота-оналардан давлат фойдасига тўлов ундириш мақсадга мувофиқдир. Балоғат ёшига етмаган шахс томонидан оғир жиноят содир этилганда ёки жиноят туфайли жабрланувчига катта зарар етказилганда унинг ота-онасидан жарима тариқасида тўлов ундириш масаласи қўйилиши ҳам мумкин.

Ёш болаларни улар то балоғат ёшига етгунга қадар савдо шохобчаларида ишлатиш, уларни пул билан алоқадор бўлган ишларга қўйиш, бозорларда нарса сотиш, олибсотарлик билан шуғулланишга умуман чек қўйилиши керак.

Авлод-аждодларимизнинг одатларини тўла тиклашимиз, ота-онанинг болага ва аксинча болаларнинг ўз ота-онаси, ака-ука, қариндош, катталар ҳамда устозлари ҳурмат ҳамда иззатини таъминлаш чораларини кўриш зарур. Зеро бирон бир бола ота-онаси, катталар ёки ўз устозининг олдидан ўтганда саломини канда қилмасин.

Маҳаллалар, мавзелар, турар жой билан боғлиқ бўлган жойлардаги ҳурматли, табаррук ота-оналардан, қўни-қўшнилар, қавм-қариндошлардан мураббий, тарбиячи сифатида фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

Ана шундагина келажагимиз бўлган ёшларнинг етук инсон бўлиб етишишини таъминлаб, юз бериши мумкин бўлган нохушликлардан сақлаган бўламиз. Зеро, ота-оналарнинг фарзандлари олдида, фарзандларнинг эса ўз ота-оналари, жамият олдида юзлари ёруғ бўлмоғи керак.

З. ИСМАТУЛЛАЕВ,
Шайхонтоҳур туман халқ судьяси.

* Ижодий уюшмаларда

ГЎЗАЛЛИКНИ ТАРАННУМ ЭТИБ

Яқинда жамоатчи мухбиримиз республика Рассомлар уюшмасида бўлиб, уюшма раиси Раҳим Аҳмедов билан олиб борилаётган ишлар хусусида суҳбатлашди.

— **Раҳим ака, ўзингизга маълумки ҳар йили мустақил юртимизда Наврўз байрами катта тантана билан ўтмоқда. Бу умуммиллий шодиёнани намунали тарзда ташкил этишда барча ҳокимликларнинг мутасаддилари, турли хайрия, савдо-тижорат бирлашмалари, қўшма корхоналар, жамғармалар фаол иштирок этишади. Кенг маънода олиб қараганда маданий-маърифий тадбирларни мазмунли ўтказишда барча ижодий уюшмаларнинг, хусусан сиз раҳбарлик қилаётган Ўзбекистон Республикаси Рассомлар уюшмасининг ҳам ўзига яраша ўрни, мавқеи бор деб ўйлайман...**

— Ўзбекистон Рассомлар уюшмасининг 800 дан ошиқ аъзолари Наврўз кўргазмасини янги асарлари билан кутиб олмоқдалар. Кўргазмада отахон рассомлардан тортиб, ёшларгача барча қатнашади. Уюшмамизнинг вилоят бўлимларида ҳам ана шундай тадбирлар ўтказилади. Бу йилги Наврўз кўргазмасининг арзирлик томони шундаки, унда кўпроқ машҳур халқ усталарининг асарларига кенг ўрин берилади. Яна бир афзаллиги ҳар кимнинг кўргазмадаги ишлардан хоҳлаганини бемалол сотиб олиши мумкинлигидир.

— **Бир неча йиллардан буён Ўзбекистон Республикасининг Бадиий академиясини ташкил этиш борасида турли фикр-мулоҳазалар айтилмоқда. Сизнинг наздингизда у қандай мазмун ва кўринишга эга бўлиши керак?**

— Асосан ўқув муассаси бўлган Россия Бадиий академияси ҳам шу кўринишда эди: Академия аслида илмий ўқув ва маърифий марказ бўлиши керак. Ўқув муассаси бўлган рассомлик институтини алоҳида ажратиб олиш керак. Унинг қошида эса санъат интернатлари, санъат мактаблари, билим юртлари бўлиб, бу тузилманинг илмий академиядан анча фарқи бор. Тасвирий санъат академияси ўқувни мукаммаллаштирувчи услубларни тажрибадан ўтказиб, қайтадан ишлаб чиқиши, шунга мувофиқ бадиий таълимни кенг миқёсда мувофиқлаштириши мумкин бўлади. У синалган, тажрибадан ўтган дастур ёрдамида иш олиб бориши керак. Бу муассаса Маданият ишлари вазирлигига қарашли бўлиши лозим. Ана шунда тасвирий санъат академияси келажак ижодкор авлодни етук қилиб тарбиялашнинг ўчоғи бўлади.

Менимча бу тузилма Санъат академияси бўлиши, Санъатшунослик институти ҳам унинг таркибида етакчи бўлиши мумкинлиги инобатга олинса, келажакда уни ҳақиқий санъат марказига айлантириш мумкин бўлур эди. Ҳозирги пайтда Ҳамдўстлик мамлакатларининг бир қанчаси (масалан Туркманистон, Қозоғистон)да ўз Бадиий академиялари бор ва фаолият кўрсатмоқда.

— **Ҳозирги иқтисодий шароитда ёш рассомларнинг аҳволи қандай? Улар малака, маҳоратларини ўстиришда, ижодий режаларини амалга оширишларида, кўргазмалар уюштиришда ижодий уюшма қандай моддий ёки маънавий кўмаклар бермоқда?**

— Авваллари мен СССР Бадиий академиясининг мухбир аъзоси эдим. Москвадаги Бадиий академия томонидан ташкил этиладиган йиллик кўргазма ва шўъбалар ишида фаол қатнашар эдим. Иттифоқ Бадиий академияси Ўрта Осиё бадиий институтларини битирган ёш рассомлар учун Тошкентда рангтасвир ижодий устахонаси очиб берган эди. Шу устахонада 5—6 та иқтидорли, институтни муваффақиятли битириб мустақил ижодга қадам қўйган рассомлар 3 йил ўқиб ўз малакаларини янада ошириб, оёққа туриб олишарди. Улар якка устахона, стипендия, мойбўёқ ва бошқа зарур анжомлар билан таъмин этиларди. Бу ижодий устахонада ўқиган ёшларнинг бир қанчаси ҳозирда таниқли рассомлар бўлиб етишишган. А. Икромжонов, Р. Шодиев, М. Эсонов, Б. Маҳкамов, А. Нуриддиновни мисол қилиб келтиришим мумкин. Уларнинг баъзилари чет эл шартномаси асосида ҳам ишламоқдалар. Бошқа республикалар қатори Ўзбекистон ҳам мустақилликка эришгач, Москва билан алоқалар узилгандан кейин бу устахоналар ҳозирги Маннон Уйғур номли санъат институтининг тўлиқ тасарруфига берилган. Ўзбекистон Рассомлар уюшмаси, санъат институтининг рассомлик факультети ҳамда Маданият ишлари вазирлиги қошидаги Олий ва ўрта махсус таълим бошқармаси ҳамкорликда янги республика Бадиий академияси штат жадвали (сметаси) ва мўйқалам ижодий устахонаси штат жадвали (сметаси)ни тасдиқлаган. Ҳужжатлар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасига топширилган. Биз ўйлаймизки, яқин орада бу борадаги масала ижобий ҳал этилади. Бу жамиятимизга кўпдан кўп маънавий фойда келтирган, мустақиллик мафкурасини мустаҳкамлашда хизмат қилган бўлур эди. Агар республика тасвирий санъати Академияси қошида рангтасвир устахонаси қайтадан очилса ёш ижодкорлар учун янада катта қулайликлар, кенг имкониятлар яратилган бўлар эди.

Анча олдин ёш рассомлар ва санъатшунослар бирлашмаси асоссиз тарқатиб юборилган эди. Бирлашма қайтадан тузилди. Унга раис этиб, истеъдодли мусаввир, серҳаракат ташкилотчи С. Раҳметовни тасдиқладик. Бу ижодий бирлашма Рассомлар уюшмасига аъзо бўлмаган истеъдодли рассомларни Ўзбекистон Республикаси миқёсида жалб этиб, улар томонидан ташкил этилаётган кўргазмаларни телевидение орқали тарғибот қилмоқда. 1994 йилда Рассомлар уюшмаси томонидан ёшлар ижодининг катта кўргазмасини ташкил этиш ҳам режалаб қўйилган.

— **Уюшма аъзолари бўлган кекса рассомлар, жамоатчилик эътиборидами, уларнинг асарлари кўргазма фаолиятида, матбуот нашрларида қай даражада ўз аксини топмоқда?**

— Ўзбекистон Республикаси Рассомлари уюшмаси қошида уруш ва меҳнат фахрийлари шўъбаси ташкил қилинган. Уюшмамизнинг айнан шу бўлими энг фаол иш олиб бормоқда. Унга раис қилиб Ўзбекистон халқ рассоми Л. Абдуллаев сайланган. Шўъба кекса рассомлар ижодий кўргазмаларини, юбилей кечаларини ўтказади. Нафақалар, мукофотлар, ёрдамлар бериш билан ҳам шуғулланади. 1994 йилда Ўзбекистон Рассомлар уюшмаси томонидан белгиланган тадбирлардан бири Ғалаба куни муносабати билан май ойида ташкил қилинадиган кўргазмадир. Уни марказий кўргазмалар залида ўтказиш мўлжалланган бўлиб, тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Чунки кекса мусаввирлар ижоди асосан шу кўргазмада анча кенг намойиш қилинади. Йил давомида эса 60, 70, 80 га кирган рассомларнинг шахсий кўргазмалари ташкил этилади. Ўзбекистон халқ рассоми И. Икромов ҳамда Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Т. Оганесовнинг хотирасига бағишланган кўргазмалар ташкил этиш ҳам мўлжалланган. Ундан ташқари Абдулла Қодирийнинг 100 йиллиги муносабати билан режаланган тадбирларга ҳам махсус тайёргарлик кўрилмоқда.

— **Маълумки, ҳозирги шароитда мусаввирлар тасвирий санъатга оид буюмлар ва асосан бўёқлар билан унчалик яхши таъминланмаган. Айниқса мойбўёқлар марказлаштирилган тарзда ўзаро шартномалар асосида олиб келинса мақсадга мувофиқ бўлмайдими?**

— Ўзбекистон Рассомлар уюшмаси янги тузилган Москвадаги Халқаро рассомлар уюшмаларининг конференциясига аъзо бўлиб кирган. Шу ташкилотга қарашли акционерлик жамияти «Арт-сервис» (илгариги, Подольск шаҳридаги бадиий ашёлар ишлаб чиқариш комбинати) орқали ҳамма мойбўёқ ва рангтасвир учун чиқариладиган бадиий молларни олиш шартномасини туздик. Ҳозирча у ерга пул ўтказиш масаласи ҳал бўлмай турибди. Бу муаммони бартер орқали ҳал қилишимизга тўғри келади.

— **Рассомлар уюшмаси йил давомида яна қандай тадбирларни амалга оширишни режалаштирган?**

— 1994 йилда ўтказиладиган ишларнинг режалари тасдиқдан ўтган. Ҳамма секциялар бўйича 42 та бадиий кўргазмалар ташкил этилади. Йирик кўргазмалардан Наврўз ва Мустақиллик кунига бағишланганлари мамлакат миқёсидаги кўрик ҳисобланади. Қолганлари асосан шахсий кўргазмалардан иборат. Ўрол Тансиқбоев таваллудининг 90 йиллигига бағишланган кўргазмалар туркуми апрель ойида бир йўла уч ерда — Ўзбекистон Рассомлар уюшмасининг Марказий кўргазмахонасида, Давлат санъат музейида ҳамда мусаввирнинг уй-музейида намойиш қилинади. Режамизда Туркияда халқаро кўргазма уюштириш ҳам мўлжалланган.

Суҳбатдош
Баҳром ТОЖИЕВ,
рассом, санъатшунос.

* Ҳар тўғрида

ЯПОНИЯ. Чуқур сув тагида тадқиқотлар ўтказишга мўлжалланган «Кайко» қурилмаси Япониянинг Токусима префектурасидаги Сикоку ороли қирғоқларида тажриба синовларидан ўтмоқда. Ушбу синовлар шу йили Тинч океанининг ғарбий қисмидаги дунёдаги энг чуқур —11.022 метрлик Мариана ботиғига сув ости автоматик илмий станциясини туширишга тайёргарлик ишлари доирасида олиб борилмоқда.
СУРАТДА: «Кайко» Токусима префектураси соҳилларида синовдан ўтказилмоқда.

КИОДО—РАТА—ТАСС сурати.

Францияда ўн йилдан ортиқ вақт ичида фойдаланиб келинаётган «Минитель» ахборот-маълумот системасининг жуда кўп хизматларни бажара олиши маълум.
СУРАТДА: мазкур ахборот-маълумот системасининг ўн йиллик муваффақиятларини кўрсатувчи махсус «Минитель».

АФП—РАТА—ТАСС сурати.

Ҳудуд (участка) нозирининг иши осон эмас. Унинг олдига турфа хил одамлар ўз арз-додларини айтиб киришади: кимдир «биров қўнғироқ қилиб қўрқитяпти», деса, бошқаси «эрим икки кундан бери уйга келмаяпти. Нима қилсам экан?», деб юрак ҳовучлаган, кимнингдир эри ичкиликбоз, шу сабабдан доимо уйида жанжал, тўпалон, биров отасини ранжитган, қайсидир хонадонга гиёвандлар макон қурган, хуллас кўпчилик маслаҳату кўмакка муҳтож. Албатта уларнинг дардига малҳам бўлиб кўнглини кўтариш, мушкулини осон қилиш, керак бўлса бу йўлда соғлиғини ҳам тикиш, ўз ҳузур-ҳаловатидан кечиш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди.

Собир Раҳимов туман Ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, Жамол ака Сулиев кўпгина ҳудуд нозирларининг фидойилигини алоҳида таъкидлайди. Жамол ака ҳам дастлаб ишни ҳудуд нозири сифатида бошлаган. Сўнг 12 йил давомида Собир Раҳимов туман Ички ишлар бошқармасига қарашли ҳушёрхонада бошлиқ сифатида фаолият кўрсатган. Ҳозирда эса бошқарма бошлиғининг жиноятнинг олдини олиш ишлари бўйича ўринбосари.

— Ҳудуд нозири бўлиб ҳамма ҳам ишлайвермайди, — дейди Жамол ака. — Унинг иш вақти қатъий белгиланмаган. Ҳозир туманда 49 нафар ҳудуд нозири фаолият кўрсатмоқда. Улар хизматни тонготардан бошласада, гоҳида тунда ҳам мижжа қоқишмайди. Ўзим нозир бўлган кезларим ҳудудлардаги уйларни айланиб чиқиш, одамлар ҳолидан хабар олишни режалаштириб олгандим. Масалан, бугун бу кўп қаватли уйдаги хонадонларга кириб чиқсам, эртага унисида истиқомат қилувчиларнинг ҳолидан хабар оламан. Шу орада айримлар турли ташвиш билан келиб қолишади. Вақтида бормасанг, арз қилган одам кейин сенга ишонмай қўяди.

• Ички ишлар таянч шохобчаларида

ТАРТИБ—ДОИМИЙ НАЗОРАТДА

Баъзан ишхонага маҳалладаги кишилар келиб туришади. Улар билан кўнгилни очиб гаплашсанг, яқин бўлсанг унча-мунча тўполончи-ю қонунбузарнинг нима қилаётганидан бохабар бўлиб йўлга солишинг мумкин. Нафсиламбирини айтганда ҳудуд нозири ўша жойнинг кўзи, қулоғи, юраги. У одамларни ўз ишхонасига жалб этиб, ҳамкорликда ишласа, албатта аҳолининг эътиборини қозонади.

Биз тумандаги ишчан ҳудуд нозирлари билан учрашиб, улар фаолияти билан танишдик.

Абдулла АҲМАДЖОНОВ, милиция майори, Абдулла Набиев номли маҳалланинг ҳудуд катта нозири:

— 1975 йилдан буён нозирман. 1985 йил туман ички ишлар бошқармасида биринчи бўлиб хизмат кўрсатган ҳудуд нозири унвонини олганман. Машҳур артистимиз Ғани Аъзамовни биласиз-а, ана шу киши маҳалламиз оқсоқоли. Шу боис мен учун мазкур маҳаллада ишлаш жуда мароқли. Илгари Себзорда фаолият кўрсатардим. Абдулла Набиев номли маҳаллада эса ўтган йилдан ҳудуд нозири сифатида иш бошладим. Шу орада битта ўғирлик, битта ўзбошимчалик, 2 та безорилик, 2 та тан жароҳати етказиш каби жами 6 та жиноят содир этилди. Уларнинг ҳаммасини аниқладик. Республикамизда биринчи бўлиб ҳудуд нозирига жиноятчиликка қарши курашда кўмаклашувчи 32 нафар фаолни бирлаштирган гуруҳни шу йил 24 январда ташкил этдик. Гуруҳ бошлиғи эса туман фахрийлари оқсоқоли, ҳуқуқшунос олим Ниғмон ака Илҳомов бўладилар. Шуни таъкидлаб ўтиш жоизки, гуруҳ яхши фаолият кўрсатаяпти. Лекин айрим одамларга панд-насиҳат ҳам, тушунтириш ҳам кор қилмас экан. Яқинда ана шундай бир фуқарога қатъий чора кўриб, ишини судга оширишга тўғри келди. Негаки, бир неча бор гаплашдим, тушунтирдим, бироқ яна бояги-бояги «бойхўжанинг таёғи».

Ҳудуд нозирларининг иши шуниси билан ҳам мураккабки, улар аралашмайдиган иш йўқ, фақат элнинг корига яраса бас.

Мухторхўжа АҲМЕДОВ, милиция майори, ўтган йили апрелда хизмат кўрсатган ҳудуд нозири унвонини олган, иши намунали бўлгани боис шаҳар бўйича ўрганишга тавсия этилган:

— Кўп қаватли уйларда ишлаш анча мураккаб. Аввало кўпчилик бир-бирини танимайди. Бунинг устига турли хил миллат кишилари яшашади, уларнинг ҳар бирига ўзига хос муносабатда бўлмасангиз ишлаш мушкул. Ҳозир назоратимда 22 нафар илгари судланган кишилар турибди. Уларнинг юриш-туришидан доимо хабардор бўлиш даркор. Қорақамиш 2/4-даҳасида ҳудуд катта нозири бўлиб ишлаётганимга икки йилдан ошди. Бу ердагиларни беш қўлимдай биламан. Бирор кишини ўз ҳудудимда кўрсам шу ерда яшайдими, бегонами дарров сезаман. Сир эмаски, ҳозир одамлар уйларини алмаштираяпти, кимдир буткул кўчиб кетаяпти ҳам. Демак, 4800 нафар аҳолимиз гоҳ кўпайиб, гоҳ камайиб турибди. Шуларни доимо назорат қиламиз. Ўткир Ўсаров, Ориф Исроилов, Сергей Овсянкин каби ҳудуд нозирларига иш режасини белгилаб берганман. Ахир шу ҳудуднинг иссиқ совуғию яхши-ёмон гапи учун биз жавобгармиз. Шу йил 21 январда 10-уйнинг олдидан «ВАЗ—21011» автоуловини олиб қочишди, деган хабар келди. Дарров ДАН ва жиноятчи қидирув хизмати ходимлари билан бирга ишга киришдик. Бу сафар ҳам ҳудуднинг шароити, одамларини яхши билганим, кишиларнинг менга ишониши фойда берди. Автоуловни ҳам, айбдорни ҳам бирпасда топдик. У Чимбой даҳаси 2-уй, 22-хонадонда яшовчи 1978 йилда туғилган йигитча экан. Баъзилар ҳудуд нозирларига осон, деб ўйлашади, шундай кишилар бўлса, марҳамат биз билан бир кун ишланг, ўзингиз ҳаммасини кўрасиз, дердим.

— Ҳозир ҳудуд нозирининг ташриф қоғозини тайёрлаяпмиз. Унда ҳамма маълумотлар, ёрдамчи маслаҳатлар кўрсатилади. Сўнг ҳар бир ҳудуд нозирига журнал берамиз, — деди Жамол ака Сулиев суҳбатимиз сўнггида. — Улар ташриф қоғозини ҳар бир хонадонга тарқатиб чиқаётганда журналга хонадонда яшовчиларнинг таржимаи ҳолига оид фактларни ёзиб чиқишади. Шу тариқа биз туман тўғрисида энг мукаммал маълумотларга эга бўламиз. Ҳудуд нозирларининг юмуши янада самаралироқ бўлиб жиноятчиликнинг олдини олиш борасида ҳам сезиларли натижаларга эришамиз.

Дилшод ИСРОИЛОВ,
Абдунаби АЛИҚУЛОВ.

Ҳар куни Тошкентга турли юмушлар билан кўплаб чет эллик меҳмонлар келишади. Беш панжа бир хил бўлмаганидек улар орасида қора ниятли шахслар ҳам учраб туради.

Риаз Аҳмад Шоҳ пойтахтимизга келганидан сўнг муҳташам меҳмонхоналардан бири «Тошкент»дан жой олди. Кейин эса у «Турон» меҳмонхонасига кўчди. Хорижлик меҳмон учун балки қулайроқ жой зарур бўлиб қолгандир. Шу боис у марказдан четроққа кўнгандир. Чунки у ўзи билан гиёвандлик моддаларини олиб юрган, мақсади уларни пуллаб, чўнтагини қаппайтириш эди.

• Ҳукм ўқилди

ДАЛИЛЛАР ФОШ ЭТАДИ

1993 йилнинг август ойида милиция ходимлари у турган хонани кўздан кечиришганда хонадан 5 дона пластик қутичага жойланган 845,9 грамм миқдордаги кучли таъсир этувчи героин гиёвандлик моддаси топилади. Меҳмон эса ўз айбини бўйнига олмасликка ҳаракат қилди. Бироқ унинг ҳамёнлари текширилганда гиёвандлик моддаларининг қолдиқлари топилди.

Яқинда Шайхонтоҳур тумани халқ судида ушбу жиноий иш кўриб чиқилди.

Ажнабий фуқаро Риаз Аҳмад Шоҳ Ўзбекистон Республикаси қонунларига асосан айбдор деб топилди ва мол-мулки мусодара этилиб, ўн йил озодликдан маҳрум этилди.

Иззат АҲМЕДОВ.

Юнусобод тумани Ички ишлар бошқармаси ҳудуд катта нозири, милиция майори Х. Олимжонов доимо маҳалла аҳли билан фикрлашиб, ҳамкорликда иш юритади.

Абдураҳим Халилов сурати.

...20 январь куни соат 18 лар атрофида «Луначарск маркази» бекатида номаълум кимса транспорт кутиб турган кекса кишининг бошидан қимматбаҳо мўйнали телпакни юлиб олиб қочиб кетаётганида Тошкент шаҳар Ички ишлар бошқармаси йўл-соқчилик хизмати нозирлари томонидан ушланди. Телпак ўғриси «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси 1969 йилда туғилган К. эканлиги аниқланди.

Дарҳақиқат, деярли ҳар кунги «02» хабарларида жамоат жойларида фуқароларнинг шахсий мулклари очиқдан-очиқ ўғирланаётгани ҳақидаги маълумотларни учратамиз. Яъни ҳамёнлар, дипломат жомадонлари, сумкалар, қимматбаҳо металлардан ишланган тақинчоқлар тез-тез ўғирланиб туради. Пойтахт қиш фаслига бурканиши билан эса қишки бош кийимларининг олиб қочилаётгани ҳақидаги хабарлар оқими кучайди. Уларнинг айримлари ҳақида қисқача тўхталиб ўтсак.

• Тезкор гуруҳ— ҳаракатда

ТЕЛПАК ЎҒРИЛАРИ

21 январь куни Муқимий кўчасида номаълум кимса йўлда кетаётган фуқаронинг бошидан ондатра телпакни олиб бир пасда қуён бўлган. Тошкент метрополитенини қўриқлаш бўйича ички ишлар бўлими ходимларининг ўз вақтида кўрган чора-тадбирлари натижасида юқоридаги талончиликни 1977 йилда туғилган Қашқадарё вилоятининг фуқароси амалга оширганлиги аниқланди ва тез орада у қўлга олинди.

22 январь куни Чароғон кўчасида 1966 йилда туғилган ҳеч қаерда ишламайдиган кимса йўловчининг бошидан қимматбаҳо мўйнали телпакни юлиб олиб кишилар орасига сингиб кетишга уринган, бироқ жиноят жойида жабрланувчининг ўзи уни ушлаб Ички ишлар идорасига топширган...

Ўзбекистон Республикаси Жиноят мажмуасининг 126-моддасида фуқароларнинг мулкини очиқ-ойдин ўғирлаш (талончилик) беш йилгача озодликдан маҳрум этиш йўли билан жазоланиши белгилаб қўйилган.

Қайтадан ёки бир гуруҳ кишилар томонидан аввалдан жиноий тил бириктирган ҳолда амалга оширилган талончилик ҳоллари учун эса беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум этиш жазоси қўлланишини таъкидлаб ўтиш жоиз.

Тўғри, ҳар бир «чопағон-талончи» ҳам жиноят жойида ушланавермайди. Зеро, бундай жиноятларни фош этиш бирмунча мураккаб: талончилар жабрланувчиларни кимсасиз ва қоронғи жойлардан ахтарадилар, жиноят жойидан бир пасда кўздан ғойиб бўлишлари учун қулайлик туғдирадиган транспорт воситаларидан фойдаланадилар. Айрим ҳолларда эса жиноятчини ушлаш мумкин бўлган атрофдаги кишиларнинг лоқайдлиги, бефарқлиги ишнинг белига тепади.

Телпак ўғриларининг қурбонларини асосан ўзларини ҳимоя қилишга ожиз қариялар ташкил этишини ҳисобга олган ҳолда уларга кўчада диққат-эътибор билан юришни, талончилик рўй берган ҳолда дарҳол милиция идораларига мурожаат этишни маслаҳат берамиз.

Таҳлиллар шуни кўрсатадики, телпак ўғрилари кўпроқ ёшлардир. Ўсмирларнинг бундай жиноятга қўл уриши кишини ташвишлантиради. Жиноят қилганларидан сўнг ушланган ўсмирлар баъзан ишшайиб буни ҳазилга йўймоқчи бўладилар. Бироқ йўловчининг бошидан телпак юлиб олингани чоғ улар қонун олдида жавобгарликни бўйниларига олганларини тушунсалар ёмон бўлмасди.

Ринат САЛИМОВ,
милиция лейтенанти.

2-автокомбинат ҳайдовчиси Владимир Иванович (ҳали тергов ишлари давом этаётганлиги сабабли исм-шарифини ўзгартирдик) ҳам ўз иш кунини якунлаб автосаройга қайтаётганди.

Гулистон даҳасидаги «Барча анжомлар уй учун» дўкони олдида у деярли кўчанинг ўртасига чиқиб олганларича йўлда ҳаракатланаётган машиналарни тўхтатишга уринаётган икки ёш йигитни кўриб қолди.

Уларнинг манзиллари балки ишхонамга қайтиш йўлидадир, элтиб қўйсам ёмон бўлмасди, — таксичининг миясидан бир зум ичида ушбу хаёллар ўтди...

— Дўмбирободгача ташлаб қўйинг, — деди йигитлардан бири таксичининг кўзига синчиклаб боқар экан.

• Бир жиноят изидан

ҚУРОЛЛАНГАН ЙЎЛТЎСАРЛАР

— Йўқ, менинг иш вақтим тугади, автосаройга кетаяпман, заргарлик заводигача элтиб қўйишим мумкин, у ердан Дўмбирободгача етиб олиш қийин эмас, — жавоб қайтарди ҳайдовчи.

Йигитлар рози бўлишиб машинага ўтиришди. Бирпасда Заргарлик заводига ҳам етиб келишди.

— Болалар, бу ердан такси тўхтатиш жуда ўнғай, мени кечиринглару бироқ автосаройга вақтида боришим керак, — деди Владимир Иванович Чилонзор даҳаси 19-мавзе — Заргарлик заводи олдида машинани тўхтатар экан.

Машина тўхташи биланоқ йигитлардан бири чаққонлик билан таксичининг пешонасига тўппончани тираб «Қани дамингни чиқармасдан барча «соққа»ларингни ташлачи», — деди.

Ҳа, вазият жуда қалтис эди. Зеро бу кун Владимир Иванович учун фожиали тугаши ҳеч гап эмасди, бироқ у шундай мушкул дамда ҳам ўзини йўқотиб қўймади.

Булар томон милиция ходимларининг автобуси келаётганини кўрган таксичи дарҳол босқинчининг қўлини қайириб ташлаб тартиб посбонларини ёрдамга чақирди. Вазиятнинг бундай тус олишини кутмаган йўловчилар машинадан тушиб қочиб қолишди.

Воқеадан огоҳ бўлган йўл-соқчилик хизмати милиция ходимлари босқинчилардан бирини тезда ушлашди. У ҳеч қаерда ишламайдиган 1967 йилда туғилган фуқаро бўлиб чиқди. Қуролланган иккинчи босқинчи эса яқин атрофдаги 9 қаватли уйнинг ичига кириб яширинишга муваффақ бўлди.

Орадан саноқли дақиқалар ўтмасиданоқ мазкур ҳодиса ҳақидаги маълумот рация бўйича тегишли жойларга хабар қилинди.

Қуролланган жиноятчиларни ушлаш бўйича тадбирга раҳбарлик қилган Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси жамоат тартибини сақлаш бошқармасининг бошлиғи, милиция майори Бахтиёр Субанов шу тунда Акмал Икромов ва Чилонзор туманларида осойишталикни таъминлаётган барча кучларни жиноят жойига тўплади. Сўнг босқинчи яширинган уй ўраб олинди.

Жиноят жойига келган милиция ходимлари қочоқни излай бошладилар. Барча йўлаклар ва 1 дан 9 қаватгача бўлган хонадонлар текширилди. Фақат унинг томигина қолди. Жиноятчидан эса ном-нишон йўқ эди. Панжарасимон тўсиқдан ўтиб томга чиққан тартиб посбонлари ниҳоят уларни бу ерга чиқишларини сира ҳам кутмаган жиноятчини ушлашга муваффақ бўлдилар.

Тадбирда қатнашганлар қуролли босқинчи бақувват ва пихини ёрган кимса бўлса керак деб ўйлашганди. Қизиғи шундаки, у ҳеч қаерда ишламайдиган ва ўқимайдиган 1977 йилда туғилган нозиккина ўсмир бўлиб чиқди. Бироқ ҳали ҳаёт қийинчиликларини тотиб кўрмаган ўсмир қонунга хилоф иш қилишга улгурганди.

У тинтув қилинганида ёнида қуроли йўқ эди. Ўзи эса «қўлимда ўйинчоқ тўппонча бор эди, қочаётганимда уни ташлаб юбордим», деб изоҳ берди. Бир неча соатлик қидирувдан сўнг мазкур ашёвий далил — «ўйинчоқ» ҳам топилди.

У 5,6 миллиметр калибрли, жанговар ҳолда ишлатишга яроқли қўлбола тўппонча бўлиб чиқди. Ҳозир мазкур жиноят юзасидан жиноий иш очилди, тергов ҳаракатлари кетмоқда.

Радик СОЛИЕВ,
Тошкент шаҳар Ички ишлар Бош бошқармаси матбуот шўъбасининг ходими.

Мирзо Улуғбек тумани Ички ишлар бошқармаси томонидан амалга оширилаётган тадбирлар жиноятчиликнинг пайини қирқиш ва рўй берган қонунбузарликларининг тезда фош этилишида муҳим ўрин тутмоқда.

СУРАТДА: туман Ички ишлар бошқармаси бошлиғининг муовини Равшан Салоев махсус тезкор тадбир пайтида ноқонуний равишда хонадонларда сақлайгани учун мусодара этилган қуролларни кўздан кечирмоқда.

Козим Ўлмасов сурати.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТАШКИЛОТ

1 литрдан 8 литргача сиғимдаги қопқоқли

АЛЮМИН ҚОЗОНЛАРНИ СОТАДИ.

Нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан ҳақ тўланади.

Камида 50 донадан сотилади.

Телефонлар: 33-52-38, 32-56-38 (соат 9 дан 18.00 гача).

«ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ» ТОШКЕНТ ИП-ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ҚАЙД ҚИЛИНГАН ҚИЗЛАРНИ

ЮҚОРИ ОЙЛИК МАОШ ТЎЛАНАДИГАН ҚИЗИҚАРЛИ ИШГА

ТАКЛИФ ЭТАДИ

Агар ҳеч қандай ҳунарингиз бўлмаса, — бизга ўқишга келинг. 3—6 ойлик қисқа муддат ичида Сиз обрўли касблардан саналмиш ИП ЙИГИРУВЧИ, ТЎҚУВЧИ, ПАРДОЗЛОВЧИ; ип ўраш, тароқлаш, айлантириш, пишитиш машиналарининг ОПЕРАТОРИ сингари касблардан бирини эгаллашингиз мумкин.

Ўқиш даврида Сиз 35.000 сўм ҳақ оласиз, кейинчалик эса бизнинг комбинатимизда ишлайсиз, МЕҲНАТ ҲАҚИ — ИШБАЙ (ойига 85.000 сўмдан 120.000 сўмгача). Ҳар бир ходимга ҳар бир иш (ўқиш) кунига 700 сўмлик овқат талонлари берилади.

Бирлашмада ишчилар учун қуйидаги энг қулай ижтимоий шароитлар яратилган: ошхоналар, сабзавот ва озиқ-овқат дўконлари, буғ ҳаммоми, пардоз-андоз (парвариш) салонлари ва сартарошхоналари бўлган маиший комплекслар ана шулар жумласидандир. Мунтазам равишда танқис озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат моллари билан савдо-сотиқ қилинади. Тиббий-санитария қисми, поликлиника, сиҳатгоҳ (профилакторий), Тошкент денгизида дам олиш маскани, тоғ ён бағирларида болалар оромгоҳи, «Тўқимачи» спорт мажмуи, Маданият саройи, ўзининг ёрдамчи хўжалигига эга.

Бизнинг бўлимларимиз пойтахтнинг АКМАЛ ИКРОМОВ тумани (Фарҳод кўчаси, 31 «а» уй), СОБИР РАҲИМОВ тумани (1/4-Қорақамиш даҳаси, Наби Ҳасанов кўчаси, 19-уй)да жойлашган.

БИЗ СИЗЛАРНИ «ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ» ТОШКЕНТ ИП-ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ҚУЙИДАГИ МАНЗИЛДА ЖОЙЛАШГАН РАСМИЙЛАШТИРИШ БЎЛИМИДА КУТАМИЗ: Қушбеги кўчаси, 6-уй (33, 34, 45, 69, 79, 182-автобуслар; 2, 6, 13, 16-троллейбуслар; 7, 9, 11, 24, 28-трамвайларнинг «Тўқимачилик комбинати» бекати).

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 53-97-09, 53-23-73.

«Тўқимачилик комбинати» Тошкент ип-газлама ишлаб-чиқариш бирлашмаси.

«Сарбон» Ўзбекистон реклама агентлиги.

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИ (РЎИЧМ)

шошилинч равишда қуйидаги лавозимларга

ДОИМИЙ ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ:

— **Бош директорнинг ўқув ишлари бўйича ўринбосари** — олий педагогик маълумотга, камида 5 йиллик педагогик меҳнат фаолиятига эга бўлиши, ўзбек тилини биладиган бўлиши керак.

— **тикувчилик соҳасида ишлаб чиқариш таълими мастери** — олий ёки ўрта-махсус маълумотли, камида 5 йиллик меҳнат фаолиятига эга бўлиши керак.

Маош ойига 100 минг сўм-купон ҳажмида штатлар жадвалига мувофиқ равишда қўшимча билан белгиланади.

— **моддий таъминот бухгалтери** — камида 3 йиллик меҳнат фаолиятига эга бўлиши керак.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 55-78-30; 55-78-32.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, М. Мироқилов кўчаси, 68-уй (Низомий номли пединститут яқинида).

Транспортлар: 4, 7, 9, 24, 28-трамвайлар; 13, 15, 16-троллейбуслар; 38, 58, 67-автобуслар. «Бобур номли боғ» бекати.

ИССИҚХОНА ВА ДЕҲҚОН ХЎЖАЛИКЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«АПЕКС» фирмаси амарант уруғи, компост, биогумус ва калифорния қизил чувалчангини сотади.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Бобур кўчаси, 73-уй.

Телефонлар: 55-17-48, 54-95-49.

НАҚД ПУЛГА РУХЛАНГАН ТОМ ТУНУКАСИ СОТИЛАДИ.

Телефонлар: 22-83-60, 22-83-57.

«Меҳнат» нашриёти жамоаси муҳаррир А. Зиёдовга укаси Диёржон ЗИЁДОВнинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

МУАССИС: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Тошкент оқшоми

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 10.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Ҳажми — 2 босма табоқ.
Офсет. Қоғоз бичими А — 2.
Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.00. «ШАРҚ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 123456

Буюртма Г—846 15196 нусхада.